

Gwada ta sabi da Yuhwana

Yesu Kristi ná, gwada Lazglaftaya

¹ Daga tanṭaŋ mamu gwada*. Kawadaga tsa gwada ya nda Lazglafta. Tsa gwada ya ta nzakway ka Lazglafta.

² Daga tanṭaŋ, kawadaga tsa gwada ya nda Lazglafta.

³ Nda tsatsi magafta Lazglafta ta inda skwiha. Had skwi magaf Lazglafta kul had tsatsi wa.

⁴ Ma tsatsi zlrafta hafu. Tsa hafu ya ta nzakway ka tsuwadaka mnduha.

⁵ Tsa tsuwadak ya ta tsuwadakaku ma grusl, walaŋ a grusl ta ksafta dekdek wa.

⁶ Ka zlagaptá sana mndu ta hgə lu ka Yuhwana ghunaf Lazglafta.

⁷ Ka sagha tsi ḥa nzaku ka masləmtsəka tsuwadak, kada zlghafta inda mnduha nda ma tsatsi.

⁸ Tsatsi a tsa tsuwadak ya wu, zlagap ḥa ga masləmtsəka tsuwadak tsatsi.

⁹ Tsa tsuwadak ya ná, vərda tsuwadak ya. Ma saghani ta ghənja hadik ka tsuwadak tsi ta mnda səla.

¹⁰ Tsaw tsa gwada ya ná, nda ghada nzakwani ma ghənja hadik, kabga nda tsatsi magafta lu ta ghənja hadik. Nziya nza tsi tsatsaf a mnduha wa.

¹¹ Saghani da mnduha, ka kwalaghuta mnduha ta tsu'fta.

* **1:1** Ngha ta aya 14.

12 Lagha gwal ta tsu'aftha, ka zlghaftá hgani. Na tsahaya, ka vlaňtá tsi ta həŋ ta mbrakwa nzaku ka zwana Lazglafta.

13 Nza a həŋ ka zwanani manda ya ta yagata mn̄da s̄ela, manda ya ta kum̄e mn̄du a wu, ama sagha da Lazglafta manda ya ta kum̄e tsatsi.

14 Tsa gwada mn̄a lu ya kay ná, ka mbədavaftá tsi ka mn̄du, ka nzata mataba mu. Nda ndəgha nda zdakatahudí, nda kahwathwata. Nda ngha mu ta glakwani, glakwa zwaŋ turtuktuk ghunaf Da ya. Zdakatahudani nda kahwathwatani katakata ya.

15 Ka gwadatá Yuhwana ta nzakway ka masləmtsəkani baŋluwa. «Wana tsa mn̄du mn̄a yu kazlay: Tsa mn̄du ta sagha nda hula da ya ná, malaghumala ta i'i, kabga mamu tsatsi ma kdaku lu ka yatá i'i kə'a ya kay.»

16 Dagala zdakatahudani katakata, tfamaghatfa ta wi demdem, ta gdagdá ta vlamatá zdakatahudani.

17 Nda ma dzva Musa vleta Lazglafta ta zlahu, ka sagha zdakatahudí nda kahwathwata nda da Yesu Kristi.

18 Had mn̄du ta kdə walaňtá nghantá Lazglafta wa. Tsa zwaŋ turtuktuk ya ta nzakway ka Lazglafta, ta nzaku ma ghuva Da ya, tsatsi ta mnaňtá nzakwa Lazglafta.

Gwada Yuhwana Mat 3:1-12, Mak 1:1-8, Luk 3:1-18

19 Wya gwada mna Yuhwana ma ghunadaghata gwal dagaladagala ma la Yahuda ma Ursalima ta gwal dra skwi ḥa Lazglafta, nda la Levi. Ka lagha həŋ da ḥawanja da tsi: «Wa kagha na?» ka həŋ.

20 Ka mnatá Yuhwana ta kahwathwata, manana a ta həŋ wa. «Kristi a i'i wu,» ka'a klinistá ghəŋjani ta həŋ.

21 «Tsa wa kagha 6a? Iliya ka rki?» ka həŋ nda tsi. «Vani a i'i wu,» ka Yuhwana nda həŋ. «Anabi ka rki?» «Vani a i'i wa.»

22 «Wa kagha ka ɻni dza'azlay nda gwal ta għu-nagañnaghata 6a? Wa i'i ka va kagha na?» ka həŋ nda tsi kay guli.

23 «I'i ná,
“lwi ta gugudaku ma mtak yu,
lele'anawa tvi ɻna mgham†”» ka'a nda həŋ,
manda ya mnə anabi Isaya.

24 Mataba tsa mnduha ghunadap lu da Yuhwana ya, mamu la Farisa.

25 Ka dawglantá həŋ da Yuhwana, «Wana Kristi a i'i wu ka ka, ta Iliya a yu wu ka ka, anabi a yu wu ka ka guli, ɻaw ta maga ka ta batem 6a?» ka həŋ nda tsi.

26 «I'i ná, nda imi ta magə yu ta batem. Mamu sana mndu mataba ghuni kul snantá kuni. Tsatsi ta sagha nda hula da.

27 Ra a yu ka plaptá zu'a 6abahani wu,» ka'a nda həŋ.

28 Ma Betani maguta tsa skwiha ya, ta 6la ghwa Zurdeŋ, ma vla magay Yuhwana ta batem.

Yesu Kristi ná, Zwaŋa Lazglafta ya

29 Gamahtsimani ka nghə Yuhwana ta Yesu ta sagha da tsi. «Wana zwaŋa tuwaka Lazglafta ta klagħutá dmakwa mnduha.

† **1:23** Ngha ta Isaya 40:3.

30 Tsatsi tsa mndu mnə yu kazlay: Mamu sana mndu ta sagha nda hula də ta malaghutá i'i, mamu tsatsi ma kdə lu ka yatá i'i kə'a ya kay.

31 I'i guli ná, si sna a yu kazlay: Tsatsi ya kə'a wa. Nana saghasagha yu da maga batem ma imi na ná, ḷa snanamtá la Isra'ila nzakwani,» ka'a.

32 Ka Yuhwana guli mantsa: «Nda ngha yu ta Sulkum ta saha daga ta luwa manda ghərbu', ka nzafta tida.

33 Si sna a yu kazlay: Tsatsi ya kə'a wu, ka mnihatá Lazglafta ta ghunaftá i'i ḷa maga batem ma imi ya kazlay: Tsa mndu dza'a nghajta ka ta saha Sulkum ka nzafta tida ya, tsatsi ta dza'a maga batem nda Sulkum nda ghuña, ka'a.

34 Ka nghajtá yu manda va tsaya. Nana mndu na ná, Zwaṇa Lazglafta ya, ka yu ta ghəjani.»

Tanṭaṇa duhwalha Yesu

35 Gamahtsimani, ka vradaghata Yuhwana kawadaga nda gwal his mataba duhwalhani da va tsa vli ya.

36 Nghayni ta Yesu ta labə mantsa: «Wa a zwaṇa tuwaka Lazglafta,» ka'a.

37 Snanṭa tsa duhwalha his ya ta tsa gwada Yuhwana ya, ka lagħu hənġ mista Yesu.

38 Kə'a ka Yesu mbədavata, ta nghə tsi ná, ta dza'a mistani hənġ. «Nu ta zbə kuni ba?» ka'a nda hənġ. «Maləma də! Ga ta nzakwa ka na?» ka hənġ nda tsi.

39 «Saghawasa ka nghanata kuni ba!» ka'a nda hənġ. Ka lagħu hənġ mistani, ka nghanatá hənġ ta vla nzakwani. Ta fitik hawu ta nzemndi fwaḍ vli nda tsa. Ka kdinjtá hənġ ta vagħay kawadaga nda tsi.

40 Mataba tsa mnduha his ta snañtā gwada Yuhwana ka laghu mista Yesu ya ná, tekw Andre ta nzakway ka zwañamani ma Simuñ Piyer.

41 Tiñel ḥa zwañamani Simuñ sli'afta tsi ka laghwi da mnay. Ka'a mantsa: «Slafsla ḥni ta Almasihu,» ka'a. Tsaya ta nzakway ka «Kristi.»

42 Ka kladaghatá tsi da Yesu, na ghur nghan̄ta Yesu, ka'a nda tsi mantsa: «Simuñ! Zwaña Yuhwana ka, Kefas dza'a hga lu ta kagha,» manda mnay kazlay: Pala kə'a ya.

43 Gamahtsimani, dza'a da Galili yu, ka Yesu. Ka guyatá tsi nda Filip, «mbada mista da,» ka'a nda tsi.

44 Tsa Filip ya ná, mnda luwa Betsayda luwa i Andre nda Piyer ya.

45 Tahula tsa, ka guyatá Filip nda Natanayel guli. «Slanaghlasla ḥni ta tsa mndu vindaf Musa ta gwada ta ghəñani ma deftera zlahu nda ya ta mnə la anabi ta gwada ta ghəñani ya kay. Yesu zwaña Yusufu mnda la Nazaret ya,» ka'a nda tsi.

46 «Mndərga wati skwi ya dīna dza'a sabi ma luwa Nazaret na?» ka Natanayel nda tsi. «Sawi ka nghanata ka 6a!» ka Filip. Ka sli'aftá tsi ka lagha.

47 Nghay Yesu ta laghani, «wana vərda mnda la Isra'ila kul hađ sana skwi ḥa tsanavata,» ka Yesu nda Natanayel.

48 «Ga snañta ka ta i'i na?» ka Natanayel nda tsi. «A'a! Ngha a yu ta kagha ta nzaku mista ghuraf ma kdə Filip ka hga kagha ya ra!» ka Yesu nda tsi.

49 «Maləma da! Kagha ná, Zwaña Lazglafta ka, mghama la Isra'ila ka,» ka Natanayel nda Yesu.

50 «Zlray kagha ta zlghay tsa 6a, kabga mnay da kazlay: Nda ngha yu ta kagha mista ghuraf kə'a?

dza'a nda ngha ka ta skwiha ta malaghutá tsaya,»
ka Yesu nda tsi.

⁵¹ Ka Yesu sganaghata mantsa: «Kahwathwata ka
yu ta mnaghunata, dza'a nda ngha kuni ta gunatá
luwa buwanj ɳa ɳla duhwalha Lazglafta, ɳa saha
tan ta ghəɳja Zwaɳja mndu,» ka'a.

2

Kla makwa ma Kana

¹ Ta mahkəna fitik, ka slatá skala kla makwa ma
luwa Kana ta hadika Galili. Tsaw laghala mani ma
Yesu da tsa vla skala kla makwa ya.

² Hgadagha hga lu ta i Yesu nda duhwalhani guli
da tsa vla skala kla makwa ya.

³ Ka kdutá ima inabi. Ka mani nda Yesu mantsa:
«Nda kða ima inabi da həŋ,» ka'a.

⁴ «Nahgani ɳa gha nda i'i katék ní a ma! Ta maga
a fitika da wu,» ka Yesu nda tsi.

⁵ «Ka maga kuni ta inda skwi dza'a mnaghunata
tsi,» ka mani ma Yesu nda kwalvaha.

⁶ Tsaw ma tsa vli ya, mamu wudaha tsatsaf lu
nda palaha ta za litir tghas mbsak tghas mbsak
sanlaha, dərmək nda hisamsak hisamsak san-
laha, ta kel la Yahuda ka għuġa səlaha tanj.

⁷ «Ndaghanafwa ndagħha ta ya wudaha ya nda
imi,» ka Yesu nda həŋ. Ka ndaghanaftá həŋ te'te'.

⁸ «Ndana tama, tanjwatá ta mndu ta wa skwa zay,»
ka Yesu nda həŋ, ka tanjtá həŋ.

⁹ Tapanata tsa mndu ta wa skwa zay ya ta tsa imi
mbəðanaf lu ka ima inabi ya ná, zdakwa skwi a va
tsa wu, sna a guli ka sagħha ga tsa ima inabi ya wa.
Tagħeñja tsa għwal ta zakamtá tsa imi yeya nda sna.
Ka hgantá tsi ta zə'ala makwa.

10 Ka'a nda tsi mantsa: «Tiñel ima inabi ya zda ta dgə lu ɳa mnduha, kada vla ya leghlegha tahula baghuta tañ ná, ka laghwa kagħha difanatá ya zda, ka zlra klagapta ndana?» ka'a nda tsi.

11 Tsaya tañtañja mazəmzəm maga Yesu ma luwa Kana ta hadika Galili. Mantsa ya marańta tsi ta glakwani. Ka faftá duhwalhani ta ghən tida.

12 Tahula tsa, ka sli'aftá tsi ka lagħa da luwa Kafarnahum kawadaga nda i mani nda zwanamani, nda duhwalhani tani, ka zatá hən ta fitik tsəbækw hada.

Għzlay Yesu ta għwal ta dzawa skwi ma həga Lazgħafta

Mat 21:12-13, Mak 11:15-17, Luk 19:45-46

13 Ndusagħħata fitika skalay la Yahuda ta Pak, ka lafi Yesu da Ursalima.

14 Bhadagħhatani, ka lamə tsi da daba həga Lazgħafta ka slanagħatá tsi ta mnduha ta dzawa slaha nda tuwakha, nda għerbu'ha, nda għwal mbada tsedi ta nzaku tavata tabəla tañ hada.

15 Ka klaftá tsi ta tbañ ɳa krupi, ka għzlagħaptá tsi ta mnduha demdem ma tsa daba həga Lazgħafta ya, nda tuwakha tani, nda slaha tani. Ka wutsidintá tsi ta tseda għwal mbəðu, ka zlambidintá tabəla tañ. **16** «Hlinja na skwiha na hadna, ma niñ kuni ta həga Da da ka həga mbəða dzvu,» ka'a nda għwal dzawa għerbu'ha.

17 Ka havaktá duhwalhani ta skwi ya nda vinda ma gwada Lazgħafta tazlay: «Dvafdvَا* yu ta həga għa, manda vu ta dra tsi ta i'i,» ka'a ya

* **2:17** Ngha ta Zabura 69:10.

18 «Mndərga wati ma mazəmzəm dza'a ka magata, ḥja marajtā skwi kəl ka ka maga mndəra skwi mandana na?» ka la Yahuda zlraftá gwada nda tsi.

19 «Tasinjwatas ta na həga Lazglafta na, dza'a bəglafba yu ma fitik hkən,» ka Yesu nda həj.

20 «Ta skwi vaku fwad mbsak mku' mida za lu ta ba na həga Lazglafta na ná, ma fitik hkən dza'a bafta yu ri wa kə'a?» ka la Yahuda nda tsi.

21 Tsaw tsa həga ta gwadə Yesu ya ná, ta gwadə ta ghənja ghənjeni tsatsi.

22 Tsaya kəl duhwalhani tahula sli'agaptani ma mtaku, ka havaktá skwi ya mna tsi. Ka zlghaftá həj ta skwi ya nda vinda ma gwada Lazglafta, nda gwada Yesu ta mnata tani.

Nda sna Yesu ta skwi ma ɻudufa mnduha

23 Ma fitika nzakwa Yesu ma Ursalima ta skala Pak, nda ndəgha gwal ta zlghafta nghər həj ta mazəmzəmha ta magə tsi.

24 Lamə a tsaya da fəlma Yesu wu, kabga nda sna ta həj tsidid.

25 Psa a ta mnanata mndu ta gwada ta ghənja nzakwa sana mndu wu, kabga nda sna tsatsi ta skwi ma ɻudufa mndu.

3

I Yesu nda Nikwademu

1 Mamu sana mndu mataba la Farisa ta hgə lu ka Nikwademu tekw mataba gwal dagaladagalà mataba la Yahuda.

2 Ka sli'aftá tsi nda rvidik ka lagha slanaghata Yesu. Ka'a nda tsi mantsa: «Maləma da! Nda sna ɻjni kazlay: Mnda tagħha skwi ta saha daga da Lazglafta kagħha kə'a, kabga had mndu ta lavintá

maga tsa mazəmzəmha ta magə kagha ya, ka had Lazglafta kawadaga nda tsi wu,» ka'a.

³ «Kahwathwata ka yu ta mnaghata, ka ya a lu ta mndu ka mahis wu katsi, laviŋ a ta nghanjá ga mghama Lazglafta wu,» ka Yesu nda tsi.

⁴ «Waka lu dza'a yəglagatá mndu nda ghada halatani, dza'a vrəgladaf vra da huða mani, ña yəglagata ra?» ka Nikwademu nda tsi.

⁵ Ka Yesu mantsa: «Kahwathwata ka yu ta mnaghata, ka ya a lu ta mndu nda imi nda Sulkum wu katsi, laviŋ a ta walanjá lami da ga mghama Lazglafta wa.

⁶ Ya yaga mndu ná, mnda səla tsaya. Ya yaga Sulkum ya ná, ña Sulkum tsa ya.

⁷ Ma ndərmim ka nda ndərmima kabga mnaghata da: “Tkwe’ ka yagatá kaghuni ka mahis” kə'a.

⁸ Nda ta tvi ta kumə tsi ta vyakwa falak. Ta snay ka ta ghudzagani, sna a ka ka ga sli'afta tsi wu, sna a ka ka ga ta dza'a tsi wa. Mantsa ya nzakwa inda mndu yaga lu ma Sulkum,» ka Yesu nda tsi.

⁹ «Waka skwi mantsa dza'a magaku?» ka Nikwademu nda tsi.

¹⁰ Ka Yesu nda tsi mantsa: «Kagha mndu ta tagha skwi ña la Isra'ila ná, sna a ka ta tsa ra?

¹¹ Kahwathwata ka yu ta mnaghata, skwi snaŋ ñni ta mnə ñni, skwi nghan̄ ira ñni ta gwadə ñni, tsaw tsu'a a kuni ta skwi ta mnə ñni wa.

¹² Gwaday da ta skwi ta magaku ta hadik ña ghuni, zlgha a kuni wu, waka kuni dza'a zlghaftá skwi ta magaku ta luwa dza'a mnaghunata yu tama?

¹³ Had mndu ta kdə lafi ta luwa, ka mndu ta saha

daga ta luwa a tsi wa. Ba Zwañja mndu yeya ta saha daga ta luwa.

¹⁴ Manda va ya kapadaf Musa ta nahadika ghu-vatili ta udzu ma mtak ya, manda va tsaya dza'a kapadafta lu ta Zwañja mndu,

¹⁵ kada mutsafta dər wa ta zlghaftá hafu ɳa kdékedzeñ.

¹⁶ «Dvudva Lazglafta ta ghə̄ja hadik, kə̄l tsi ka vlatá Zwañjani turtuktuk, dər wa ta zlghafta, zwañuta a wu, mutsafmutsa ta hafu ɳa kdékedzeñ.

¹⁷ Ghunaga a Lazglafta ta zwañjani ɳa tsanaghata guma ta mnduha ta ghə̄ja hadik wu, ama ɳa mutsafta mnduha ma ghə̄ja hadik ta mbaku nda ma tsatsi, kə̄l Lazglafta ka ghunagatá Zwañjani ta ghə̄ja hadik.

¹⁸ Mndu ta zlghaftá Zwañja Lazglafta, had guma ta ghə̄jani wa. Mndu kul zlghafta, nda ghada tsatá guma ta ghə̄jani, kabga kwalani kul zlghaftá Zwañja Lazglafta turtuktuk.

¹⁹ «Wya ghə̄ja tsa guma ya: Ma saha tsuwadak ta ghə̄ja hadik, ka zlanavatá mndu ta tsuwadak ka lagħwi dvatá grusl, kabga slnaha tañ kul dinaku.

²⁰ Inda mndu ta maga għwadaka skwi, husañhusa tsuwadak. Had tsa mndu ya dza'a walañta sagħa da tsuwadak wu da maravata slnani duway ta dabi.

²¹ Ka ɳermani nzakwa mndu kahwathwata katsi ná, dza'a sagħasa da tsuwadak kada nghavata inda slnani ta magħi tsi tsidid kazlay: Skwi ta magħi tsi, zdəganazda ta Lazglafta kə̄a.»

Yuhwana mnda maga batem nda Yesu

22 Tahula tsa, ka sli'aftá Yesu kawadaga nda duhwalhani ka laghwi ta hadika Zudiya. Ka nzdavatá tsi tsəbakk fitik kawadaga nda həŋ hada. Ka magə tsi ta batem ɳa mnduha.

23 Ta magə Yuhwana ta batem guli ɳa mnduha ma sana vli ta hgə lu ka Inuj, ndusa nda sani vli ta hgə lu ka Salima, kabga dagala imi hada. Ka va sli'adaghatá mnduha ɳa maganaftá batem ta həŋ.

24 Ma tsa fitik ya, ta la a lu ksagħatá Yuhwana da gamak karaku wa.

25 Ka sli'anaftá duhwalha Yuhwana ta zlərdutawi nda sana mnda la Yahuda ta ghənja gwada ta għuġa səla.

26 Ka sli'aftá həŋ ka lagħa da mnay ɳa Yuhwana kazlay: Maləma dā! Tsa mndu si kawadaga nda kagħha ta bħla ghwa Zurdej si ta mnə ka ta gwada ta ghənjan i ya kay ná, wa'a ta maga batem ɳa mnduha. Ta sli'i inda mnduha da tsi, ka həŋ.

27 Ka Yuhwana mantsa: «Had mndu dza' a mut-saftá sana skwi ka Lazgħlafta a ta vlaejta wa.

28 Nda sna kaghuni nda sləmənja ghuni ta mnə yu tazlay “Kristi a i'i wu” kə'a. Ghunidik ghuna lu ma kfaku tsatsi ka sagħa.

29 Na zwaṇja midzi ta kla lu ta makwa, gra zwaṇja midzi ya guli ná, tavatani ta nzata tsi ka sna lwa gwada ta gwadagħapta zwaṇja midzi. Snanġtani ta gwada ta gwadagħapta tsi ya, rfayni ta rfu. Manda tsaya ta rfa i'i ta rfu guli. Ndanana ná, rfu ɳa dā ta rfay.

30 Ka ɳla tsatsi nda ɳla, ka htakwa i'i nda hta.

31 «Mndu ya ta saha daga ta luwa ná, nzanagħanza tsatsi ta ghənja inda skwi demdem. Mndu ya ta ghənja hadik guli ná, ɳa ghənja hadik

tsatsi. Gwada ta ghənja skwi ta ghənja hadik ɻjani ta gwaday. Mndu ta saha daga ta luwa ná, [ta ghənja inda skwi nzanaghata tsatsi].

³² Gwada ta ghənja skwi nghaj tsi nda ya snaq tsi ta gwadə tsi. Had mndu ta tsu'aftá gwadani wa.

³³ Mndu ta tsu'aftá gwadani ná, grafgra tsa mndu ya ta Lazglafta kazlay: Kahwathwata ya kə'a.

³⁴ Mndu ghunaga Lazglafta ná, gwada Lazglafta ta gwadə tsi, kabga zwakuzwakwa Sulkum vlaŋ Lazglafta mida.

³⁵ «Dvudva Da ta Zwaŋ, ka fanamtá tsi ta inda skwi ma dzvani.

³⁶ Mndu ta zlghaftá tsa Zwaŋ ya mutsafta ta hafu. Mndu ta kwalaghutá zlghaftá tsa zwaŋ ya mutsafta a ta tsa hafu ya wa. Ta ghənja ɓasa ɻjudufa Lazglafta yeya ta nzaku ta ghənjanī,» ka'a.

4

I Yesu nda markwa la Samari

¹ Ka snaqtá la Farisa ta mnay kazlay: Mal mnduha ta sli'i da maga batem da Yesu ka ya da Yuhwana kə'a.

² Ka kahwathwatani ka lu mnay katsi ná, Yesu a ta maga batem ɻa mndu wu, duhwalhani zlanq tsi ta magay. Snaqtá Yesu ta tsa gwada ta mnə lu ya,

³ ka sli'aftá tsi ta hadika Zudiya ɻa vrə ta hadika Galili.

⁴ Wya nda ma hadika Samari ta laba tsi ya,

⁵ ka 6hadagħatá tsi da sana vli ta hgə lu ka Sikar ndusa nda vwaha Yakubu ta vlaŋtá zwaŋjanī Yusufu bamma, ta hadika Samari.

6 Ma tsa vli ya, mamu vəvrəma Yakubu. Manda hərfatá Yesu ta mbada, ka nzatá tsi ta wa tsa vəvrəm ya, wər ma ghən fitik nda tsa.

7 Ka lagha sana markwa la Samari da ta imi. «Tidifta ta imi ka sa'ata yu,» ka Yesu nda tsi.

8 Ma tsa fitik ya, laghula duhwalhani da luwa da skwa skwa zay.

9 «Waka kagha ta nzakway ka mnda la Yahuda, ta dawa imi ḥa say da i'i ta nzakway ka markwa la Samari na?» ka tsa marakw ya nda tsi. Tsaw had la Yahuda ta guya vgha nda la Samari wa.

10 Ka Yesu mantsa: «Ka má nda sna ka ta skwi ta kumə Lazglafta ta vlaghata, nda mndu ya ta dawa imi ḥa say da kagha katsi ná, má kagha má dza'a dawa imi ḥa say, má ḥa vlaghatani ta imi ta vla hafu,» ka'a nda tsi.

11 Ka tsa marakw ya nda tsi mantsa: «Mghama də! wana had skwi ḥa tagafta da kagha wu, nda la na vəvrəm na guli, ga dza'a mutsa ka ta tsa imi ta vla hafu ya na?

12 Mal kagha ka dzidza ḥni Yakubu si ta sa ima na vəvrəm na nda zwanani, nda rinani tani, ka zlañnañtā tsi na ra?» ka'a.

13 Ka Yesu nda tsi Mantsa: «Dər wati ma mndu ta sa na imi na ná, ta dza'a kuzlañkuzla ndala,

14 ama mndu dza'a sa na imi dza'a vlañta yu na ná, walglan̄ta a ndala ta kuzlañta wa. Tsa imi dza'a vlañta yu ya ná, dza'a nuna ka dzubay, ḥa mbəzagapta hafu ḥa kdekedzer̄ mida,» ka Yesu nda tsi.

15 «Mghama də! Vlihavla ta tsa imi ya tsa, kada kwala ndala ta kuzliglihata, ka kwala yu ta səglagħa da ta imi hadna,» ka tsa marakw ya nda

tsi.

¹⁶ «La hgaktá zə'ala ghuni, ka sagha kuni da hadna,» ka Yesu nda tsa marakw ya.

¹⁷ «Had zə'ala da wu,» ka tsa marakw ya nda tsi. Ka Yesu nda tsi mantsa: «Ta ɳa gha ta mnay kazlay: Hadu zə'ala da wu kə'a,

¹⁸ kabga hutaf zə'ala gha. Nana ga taŋ ka ndanana guli, zə'ala ghuni a wu, raghatani mnay gha mantsa ya,» ka Yesu nda tsi.

¹⁹ «Mghama da! Anabi ka ta grə yu nda na skwi na.

²⁰ Dzidzīha ɳni la Samari ná, ta na ghwá na si ta maga həŋ ta du'a ɳa Lazglafta. Ka kaghuni la Yahuda ná, ma Ursalima vla maga du'a ɳa Lazglafta, ka kaghuni,» ka tsa marakw ya.

²¹ Ka Yesu nda tsi mantsa: «Marakw na, zlghafz-gha ta i'i. Dza'a saghasa fitik dza'a kwal kuni maga du'a ɳa Da ta na ghwá na, dər ma Ursalima.

²² Kaghuni la Samari, ɳa skwi kul snaŋtá kuni ta maga kuni ta du'a. Aɳni la Yahuda, ɳa skwi snaŋ ɳni ta maga ɳni ta du'a, kabga da la Yahuda sagha mbaku.

²³ Dza'a saghassa fitik, nda maga vani ndanana. Ma Sulkum nda ya ma kahwathwata dza'a kəl mnduha ka maga du'a, ɳa tsəb̥ay taŋ ta tsəl̥bu ɳa Da, kabga mndərga tsa mnduha ta tsəb̥a tsa tsəl̥bu ya ta zb̥e Da.

²⁴ Lazglafta ná, Sulkum ya. Tsa mnduha ta maga du'a ɳani ya, ma Sulkum nda ya ma kahwathwata ta maga həŋ,» ka Yesu nda tsi.

²⁵ «Nda sna yu kazlay: Dza'a saghasa Almasihu, ta hgə lu ka Kristi ya, kə'a. Ka saghasa tsi, dza'a mnaŋnamna ta inda skwi,» ka tsa marakw ya nda

tsi.

²⁶ «Tsa mndu ta mnə kagha ya na i'i ta gwada nda kagha na,» ka Yesu nda tsi.

²⁷ Tata gwada həŋ, ka vraktá duhwalhani. Ka ndərmimi duhwalhani ta tsa nzatani ka gwada nda tsa marakw ya. Tsitsirid, nzanza həŋ, had ya ta pslanaftawi, ka dawanja da tsi kazlay: Nu ta daw ka da tsi, ari nu ta gwadə ka nda tsi na kə'a wa.

²⁸ Ka gi zlanatá tsa marakw ya ta bzleghwani hada ka laghwi da luwa da mnay ḥa mnduha.

²⁹ Ka'a mantsa: «Sawa ngha mndu ta mnihatá inda skwiha maga yu ɓa, zlah Kristi na mndu na?» ka'a.

³⁰ Ka sli'agaptá mnduha ma luwa, ka lagha slanaghata Yesu.

³¹ «Maləma da! Kwa za ta skwa zay misim-misim,» ka duhwalhani nda Yesu, ma tsa fitik ya.

³² «Mamu skwa zaya da kul snanjá kaghuni,» ka Yesu nda həŋ.

³³ «Mamu mndu ta klanaktá skwa zay ra?» ka duhwalhani mataba tanj.

³⁴ Ka Yesu nda həŋ mantsa: «Maga skwi ta zdəganatá mndu ya ta ghunighata ka kdinistá slnani, skwa zaya da.

³⁵ “Ta fwaɗ pdakwa tili ka tska nimaya ta vwah” a ka kaghuni ndanana wu ra? ka i'i nda kaghuni wa, nghadapwangha ta ndəhatá nimaya ta vwah ɓa, ta ghwaŋ a lu ka tskay wa.

³⁶ Mndu ta tska nimaya ta vwah ná, ta mutsay ta nisəlani, ḥa tskanatani ta hulfani ḥa hafu ḥa kdekedzen. Mantsa ya, ḥa rfay mndu ta sləgafta nda mndu ta tskata ta rfu kawadaga.

³⁷ Tsa mahdihdi mnə lu kazlay: Slgadatá slgaysl-gay ɳa sani, tskatá tskaytskay ɳa sani kə'a ya ná, kahwathwata nzakwani.

³⁸ Da vli kul magatá kuni ta slna ghunaghunafta yu. Ghuyghuya sanlaha ta daŋwa ma slna, ka lagha kaghuni da ɳatsa ndela tsa slna tanj ya,» ka'a.

³⁹ Nda ndəgha la Samari ma tsa luwa tanj ya ta zlghaftá Yesu ta ghənja tsa gwada mna tsa marakw ya ta mnay kazlay: Ka mnihatá tsi ta inda skwiha maga yu kə'a ya.

⁴⁰ Ma lagha la Samari da slanaghatá Yesu, ka ndəbə həŋt ta dzvu da tsi ɳa nzatani kawadaga nda həŋt. Ka nzatá tsi ka zatá fitik his hada da həŋt.

⁴¹ Ka sgavaghatá ndəghata mnduha ta zlghaftá Yesu, kabga Yesu ka ghənjanı ta mna gwadani ɳa tanj.

⁴² «Zlghafzlgħa aŋni ndanana tama makwa na, kabga gwada għa mna ka yeya a wa. Nda sna vərða aŋni nda sləmənja ɳni. Grafgra ɳni kahwathwata kazlay: Na mndu na ná, mnda mba mnduha ta ghənja hadik ya kə'a.»

Mbanafka Yesu ta zwaŋa sana mnda ksa slna ŋumna

⁴³ Tahula tsa fitik his ya, ka sli'aftá Yesu hada ka lagħwi ta hadika Galili.

⁴⁴ Tsaw si wya ka Yesu mnata: «Had lu ta vla glaku ɳa anabi ta hadikani wu» kə'a.

⁴⁵ Bhadagħatani ta hadika Galili, ka tsu'aftá gwal hada. Tsa gwal ta tsu'afta ya ná, gwal ta nghanjtá inda skwi maga Yesu ma Ursalima ma fitika skala Pak ya, kabga si labla hahəŋ guli da vla tsa skalu ya.

46 Ka vraghata tsi tama da luwa Kana ta hadika Galili, ma vla mbədاناftani ta imi ka ima inabi ya kay. Tsaw mamu sana mndu dagala ma slna ɻumna, ta maga slna ga mgham ma luwa Kafarnahum, kul dughwanaku zwañani ta kala ghəñ.

47 Snajtani kazlay: Sli'afsli'a Yesu ta hadika Zudiya, ka sagha ta hadika Galili kə'a, ka sli'aftá tsi ka lagha slanaghata. Ka'a nda tsi mantsa: «Kdəkkdək, mbada mbanhaftá zwañja da kul dughwanaku, ta kala ghəñ,» ka'a.

48 Ka Yesu nda tsi mantsa: «Ka ta ngha a kaghuni ta mazəmzəm nda skwa ndərmimay wu ná, zlgha a kaghuni kay tama wa!» ka'a.

49 Ka tsa mndu ta maga slna ga mgham ya nda tsi mantsa: «Mghama da! Mbada ma kðaku zwañja da mtuta,» ka nda tsi.

50 Ka Yesu nda tsi mantsa: «La dzagha! Wa a zwañja gha wdərwdər,» ka'a.

Ka zlghaftá tsa mndu ya ta tsa gwada mnana Yesu ya, ka sli'aftá tsi ka laghwi dzaghani.

51 Ta laha tsi ta tvi ta dza'a dzagha, ka guyatá tsi nda kwalvahani ta ɻlu da mnay ɻjani kazlay: Wa'a nda mba zwañja gha wdər kə'a.

52 Ka tsa mndu ya mantsa: «Ta wati luwa lenjavata tsi na?» ka'a dawanta da həñ. «Ki'a hdzikata fitik ma ghəñ sahawu, ta lavaghutá tsa ɻudidaranı ya,» ka həñ nda tsi.

53 Ka graftá tsa dani ya, ta tsa luwa ya mna Yesu ɻjani kazlay: Wdərwdər zwañja gha kə'a ya. Daga bañu tsa ka zlghaftá tsatsi nda gwal ga tañ tani ta Yesu.

54 Tsaya mahisa mazəmzəm maga Yesu ta hadika Galili manda zlañtani ta hadika Zudiya.

5

Mbanafka Yesu ta sana mndu nda raghwa səlani

¹ Tahula tsaya, ka slatá skala la Yahuda ma Ursalima. Ka laf Yesu da hada.

² Tsaw ma Ursalima, mamu sana ghwa tsap lu ndusa nda watgha saba tuwakha. Betsayda ta hga lu ta tsa ghwa ya nda gwada Hebru. Ta wa tsa ghwa ya mamu glakamha hutaf.

³ Ma tsa glakamha ya, mamu ndəghata gwal kul dughwanaku mida, manda gwal nda ghulpa, nda gwal ta dzəgidi, nda gwal nda rwa səla tanj nda dzva tanj ta kzla gigdavata imi.

⁴ Tsaw ta sasa duhwala Lazglafta tazlay da tsa imi ya ḥja gigdānafta. Ka gigdāvafgigda tsa imi ya, ka tinjəl wa ta gi laha dida tahula gigdavaftani ya, nda mba tsa mndu ya dər kinawu tsa danjwani ya.

⁵ Hkənmbsak tghas mida vakwa sana mndu ma danjwani ta nzaku hada.

⁶ Kə'a ka Yesu ná, ta hani tsa mndu ya. Nda sna guli kazlay: Nda kða fitikani ta 6asa tsa danjwa ya kə'a. «Ta kumay ka ta mbafta gha ra?» ka'a nda tsi.

⁷ «Mghama dà! Had mnda dà ḥja fadihata da imi gigdāvafər tsi wa. Ka dza'a yu, ka yu ya ná, gi tinjlagħuta sani ta laha ka i'i,» ka tsa mndu kul dughwanaku ya nda tsi.

⁸ «Sli'afsli'a gha kla ta skwa hana gha, ka sli'a ka,» ka Yesu nda tsi.

⁹ Gi hadahada ka mbaftá tsa mndu ya, slənjad klaftá skwa hanani, ka sli'i. Tsaw, badu Sabat magakwa tsa skwi ya.

¹⁰ Ka la mali ma la Yahuda nda tsa mndu mbanaf lu ya mantsa: «Sabat a vli gita kay ra? Wa ta mnagħatá kla skwa hana gha na?» ka həj.

11 «“Kla ta skwa hana gha, ka sli'a ka” ka tsa mndu ta mbadifta ya nda i'i,» ka'a nda hən̄.

12 «Wa tsa mndu ta mnaghata kazlay: Kla ta skwa hana gha ka sli'a ka kə'a ya na?» ka hən̄ dawanja da tsi.

13 Tsaw sna a tsa mndu mbanaf lu ya ta tsa mndu ta mbanafa ya wu, kabga zədəmzəda Yesu mataba tskata mnduha ma tsa vli ya.

14 Bats nzda, ka guyaftá Yesu ta vgha nda tsa mndu ya ma daba həga Lazglafta. «Wana nda mba ka ndana tama, yaha ka walglanja maga dmaku da slaghaghatá ya katakata ta malaghutá tsaya,» ka Yesu nda tsi.

15 Ka sli'aftá tsa mndu ya, ka laghwi da mnay ɳa la mali ma la Yahuda kazlay: Yesu tsa mndu ta mbidifta ya kay kə'a.

16 Tsaya kəl la mali ma la Yahuda ka zba htsiŋa Yesu, kabga magatani ta tsa skwi ya badu Sabat.

17 Ka Yesu nda hən̄ mantsa: «Tata maga slna Da da kulam ndanana, mantsa i'i guli, tata maga slna yu kulam ndanana,» ka'a.

18 Ta ghənja tsa gwada gwada tsi ya, ka zbəgəltal la mali mataba la Yahuda ta Yesu ɳa dzata. Ta ghənja vəl 6lanaptani ta zlaha Sabat kwenkwen a ta zba hən̄ wu, kabga mnayni kazlay: Vərda Lazglafta na Da da kə'a ta gra ghənjanı nda Lazglafta guli ya.

Vlanja dani ta inda mbrakwani ta zwaŋani

19 Ka Yesu vrəglinjtá gwadani nda hən̄ mantsa: «Kahwathwata ka yu ta mnaghunata, laviŋ a zwaŋ ta magatá skwi gagħħən għagħ ħənji, ka ngħa a tsi ta skwi ta magħ Da wa. Ka kinawu ta maga Da ta inda skwi ya, ka gragra mantsa ya ta maga zwaŋ guli.

20 Ta ḋvay Da ta zwaŋ. Tsaya ta kəl tsi ka maranantá inda skwi ta magə tsi, ɳa maranantani ta slnaha ta malaghutá nana, kada nghajta kuni ta skwa ndərmimay.

21 Manda ya ta sli'aganapta Da ta gwal nda rwa nda hafu ya, mantsa ya ta vlanṭa zwaŋ ta hafu ɳa mndu ta kumə tsi.

22 Tsa a Da ta guma ta ghəŋa mndu wu, ma dzva zwaŋ fanamta tsi ta inda guma ɳa gumay,

23 kada vla inda mndu ta glaku ɳa zwaŋ, manda ya ta vlə həŋ ta glaku ɳa Da ya. Ka vla a mndu ta glaku ɳa zwaŋ wu katsi, had' tsa mndu ya ta vla glaku ɳa Da ta ghunagatá tsa zwaŋ ya wa.

24 «Kahwathwata ka yu ta mnaghunata, mndu ta sna gwada da, ka zlghaftá tsi ta mndu ta ghunighatá, mamu hafu ɳa kdékedzeŋ ma tsa mndu ya. Had lu dza'a tsanaghatá guma ta tsa mndu ya wa. Nda ghada Pak tsa mndu ya ta mtaku ka laghwi da hafu.

25 Kahwathwata ka yu ta mnaghunata, dza'a sagħasa fitik, nda ghada va sagħani, dza'a kəl gwal nda rwa ka snantá lwa Zwaŋa Lazgħafta. Tsa gwal dza'a snantya dza'a nzakway nda hafu.

26 Manda daslakwa hafu ta nzaku ma Da ya, manda tsaya vlanṭa tsi ta zwaŋ ɳa mutsakwa hafu ma tsatsi guli.

27 Ka vlanṭá tsi ta mbrakwa tsa guma, kabga nzakwani ka Zwaŋa mndu.

28 Tsaya a skwi ɳa ndərmimay ghuni wu, dza'a sagħasa fitik dza'a kəl inda gwal ma kulu ka snantá lwani

29 ɳa sli'agapta taŋ. Gwal ta maga skwi dīna ya, dza'a sli'agapta ɳa nzata nda hafu hahəŋ. Gwal ta

maga skwi kul dinaku ya guli, dza'a sli'agapta ɳa tsanaghata guma ta həŋ hahəŋ.»

Nzakwa Zwaŋ ka masləmtsək

³⁰ Ka Yesu mantsa: «Had sana skwi dza'a magata i'i gaghəŋ gaghəŋ da wa. Manda ya mniha Lazglafta ta tsa yu ta guma. Nda tvani ta tsa yu ta guma kabga zba a yu ta skwi ta kumə ghəŋja da wu, skwi ta zdəganatá mndu ta ghunighata ta zbə yu.

³¹ «Ka i'i katsi mnatá gwada ta ghəŋja da katsi ná, had hayhaya tsa gwada da ya nda tsa wa.

³² Ka sana mndu katsi mna gwada ta ghəŋja i'i katsi, nda sna yu kazlay: Tsa gwada ta mnə tsi ta ghəŋja i'i ya ná, kahwathwata nzakwani kə'a.

³³ Ghunaf ghuna kuni ta mnduha da Yuhwana ka mnaghunatá tsi ta kahwathwata.

³⁴ I'i tada ná, zbaŋ a yu ta mndu ɳa mna gwada ta ghəŋja da wa. Tsaya kweŋkweŋ mnaghuna yu ɳa mutsay ghuni ta hafu.

³⁵ Yuhwana ná, pitirla ta zlghaku ka tsuwaðaka vli ya. Kumaŋkuma kuni ta nzdavata nda rfu ma tsuwaðakan.

³⁶ «I'i, mamu ɳa da ma gwada ta ghəŋja da ta malaghutá ɳa Yuhwana. Tsa gwada ya ná, slnaha vliha Da ɳa kdanafta da ta magay ya. Tsa slnaha ta kdə yu ta magay ya, ta maraŋta tsidid' kazlay: Da ya ta ghunighata kə'a.

³⁷ Tsa Da ta ghunighata ya, ta mnantá gwada ta ghəŋja da. Aŋ mndani ta waləŋ a kuni ta snaŋtá lwani wa. Ta waləŋ a kuni ta nghaŋtá kumani guli wa.

³⁸ Nza a gwadani ma ɳudufa ghuni wu kabga zlghaf a kuni ta mndu ya ghunaga tsi wa.

39 «Ta ndi'andi'a kuni ka tagha skwi ya nda vinda ma gwada Lazglafta kabga mida dza'a mutsa ɳni ta hafu ɳja kdekedzeñ ka kuni. Tsa gwada Lazglafta nda vinda ya ná, ta ghəɳja i'i ta gwada tsi.

40 Sew va a kuni ta sagha da i'i ɳja mutsa vərda hafu wa.

41 «Da mnda səla a ta mutsa i'i ta glakwa da wa.

42 Tsaw nda sna i'i ta kaghuni tsidid kazlay: Dvu a kuni ta Lazglafta wu kə'a.

43 Da da ta ghunighata, ka kwalaghutá kuni ta tsu'aftá i'i. Ka ma sana mndu ta klaftá ghəɳjani ka ghəɳjani ka sagha katsi ná, má tsu'aftsu'a kuni.

44 Kaghuni gwal ta ɖva glaku da sani nda sani, ka kwalaghutá zba glaku daga da Lazglafta turtukwani, waka kuni má dza'a zlghafta na?

45 «Yaha kuni da uwalay kazlay: Dza'a wlay yu ta kaghuni da Lazglafta kə'a. Tsa Musa fafkaghuni ta ghəɳj tida ya dza'a wla kaghuni.

46 Ka má zlghafzlgha kuni ta Musa katsi ná, má zlghafzlgha kuni ta i'i guli, kabga vindaf ta ghəɳja i'i tsatsi ta gwada.

47 Ka si zlghaf a kaghuni ta skwi vindaf tsatsi ya wu ní, waka kuni dza'a zlghaftá gwaða da na?» ka'a.

6

*Zuɳta Yesu ta skwa zay ta mnduha dəmbu' hutaf
Mat 14:13-21, Mak 6:30-44, Luk 9:10-17*

1 Tahula tsaya, ka sli'aftá Yesu ka laghwı ta sana 6la tsa ghwa Galili ta hgə lu ka Tiberyad ya guli.

2 Ka sli'aftá dəmga rutut mistani nghər həŋ ta mazəmzəm, ka mbamba gwal kul dughwanaku.

3 Ka ɳlagħatá Yesu ta għwá ka nzagata hada kawadaga nda duħwalhani.

4 Tsaw ndusa fitika skala Pak ta nzakway ka skala la Yahuda.

5 Kə'a ka Yesu klanjtá ghəj ka nghadapta ná, rutututa dəmga ta lagħa da tsi. Ka'a mantsa: «Ga dza'a skwakta mu ta buradi ɳa zunustá na ndəghata mnduha na?» ka Yesu nda Filip.

6 Na tsakwasla gwada da tsi kəl tsi ka mnanata mantsa, kabga nda sna tsatsi ta skwi dza'a tsi magay.

7 Ka Filip nda tsi mantsa: «Dər tseda vagħha mn-duha his dərmek* ta maga slna kлаf lu ɳa dzawaktá buradi nda tsi ná, slagħu a dər ɳa valanjtá həj ki'a ki'a wu,» ka'a nda tsi.

8 Ka sani mataba duħwalhani ta nzakway ka Andre zwañamani ma Simuñ Piyer nda tsi mantsa:

9 «Mamu sana zwañ hadna nda buradi hutaf nda tsulħwa zwana klipi his da tsi, tsaw ɳa slafka kawu mataba ndəghata mnduha mandana na?» ka'a.

10 Ka Yesu mantsa: «Mnanawa mna ta həj ka nzanzata həj nda nzanza,» ka'a. Tsaw mamu dyatá kuzuñ ksif ma tsa vli ya, ka nzanzaftá mn-duha ta maga dəmbu' hutaf tida.

11 Ka hlaftá Yesu ta tsa buradiha ya, ka rfanagħatá tsi ta Lazgħafta ta ghəjani, ka dagħanaftá tsi ta tsa mnduha ta nzaku ya. Ka dagħanaftá tsi ta tsa klipiha ya ta həj guli manda ya ta kum ħaż-

12 Manda babaghawta mnduha, «Tskafwa padakwani yaha da badzuta,» ka Yesu nda duħwalhani.

* **6:7** Ngha ta Mata 20:2.

¹³ Ka tskافتá həŋ, ka ndaghanaftá həŋ ta ghwanak ghwaŋpdə his nda pčakwa tsa buradi hutaf ya, tahula babaghawta taŋ demdem.

¹⁴ «Nana mndu na vərđa anabi dza'a sagha ta ghəŋja hadik mnə lu kay ya,» ka tsa mnduha ta nghanjtá mazəmzəm maga Yesu ya.

¹⁵ Tsatsafta Yesu kazlay: Dza'a saghasa lu da ksafta nda mbraku ɳa nzakwani ka mgham kə'a, ka kdint̄a Yesu ta ɳləglaghata ta ghwá.

*Mbaday Yesu ta mbada ta imi
Mat 14:22-33, Mak 6:45-52*

¹⁶ Magatá hawu, ka sli'agatá duhwalhani ta wa drəf.

¹⁷ Ka sli'adamtá həŋ da kwambalu ɳa tsughwađa drəf ɳa dza'a da luwa Kafarnahum. Nda ghada kuzatá vli, ta vradagha a Yesu slanaghata həŋ wa.

¹⁸ Tata ndrə həŋ, ka sli'avaftá falak dagala katakata, ka kapatsa'uwaku drəf.

¹⁹ Swadap swa duhwalha Yesu ta kwambalu ta maga meli hutaf ka mku' a tsi, ka nghanjtá həŋ ta Yesu ta mbada ta drəf ta ndusadaghata tavata kwambalu, ka ksaftá zləŋ ta həŋ.

²⁰ «I'i ya tane! Ma zləŋ kuni ta zləŋ!» ka Yesu nda həŋ.

²¹ Si ta kumay həŋ ta klamta da kwambalu si-zlay, gi nda 6hadaghata kwambalu da tsa vli ta dza'a həŋ ya.

Zbay dəmga ta Yesu

²² Gamahtsimani, ka havaktá tsa mnduha ta nzaku ta wa drəf ya kazlay: Turtuktuk kwambalu si ta lagha da tsa vli ya kə'a. Grafgra həŋ guli

kazlay: Lamə a Yesu kawadaga nda duhwalhani dida wu kə'a. Nda ghənja taŋ laghwa duhwalhani.

²³ Ma va tsa fitik ya, ka sli'aftá sana kwambaluha ma luwa Tiberiya, ka 6hadagħatá həj ndusa nda tsa vli kəl Mgham Yesu ka rfanagħatá Lazgħafta ta ghənja buradi, ka zutá mnduha ya kay.

²⁴ Nghay mnduha ná, had Yesu hada wu, had duhwalhani hada guli wu, ka sli'adamtá həj da tsa kwambalu ya ka lagħwi da luwa Kafarnahum da zba Yesu.

Yesu ná, dafa hafu ya

²⁵ Ka 6hadagħatá həj ka zbə həj, ka slanagħatá həj ta wa sana 6la tsa dr̊ef ya. «Maləma da! Yawu sagħwa ka da hadna kay?» ka həj nda tsi.

²⁶ Ka Yesu nda həj mantsa: «Kahwathwata ka yu ta mnaghunata, ta zbə kabga vəl nghajnejta ghuni ta mazəmzəm a kuni ta i'i wa. Ta zbə kabga zuta ghuni ta buradi, ka bagħaftá kuni, kuni ta i'i.

²⁷ Ma ksə kuni ta slna ɳa skwa zay dza'a 6adzuta. Navawa ja ka maga slna ɳa skwa zay ta nzċavata dza'a vlagħunatá hafu ɳa kdekedzej. Tsa skwa zay ya ná, Zwa ja mndu dza'a vlagħunata, kabga ta tsatsi thafta Da ta ɳizla vlaنجani ta mbraku,» ka'a nda həj.

²⁸ Ka həj nda tsi mantsa: «Nahgħani dza'a aġni magay ɳa kdiņtā magatá slna Lazgħafta na?» ka həj.

²⁹ Ka Yesu nda həj mantsa: «Zlghafta ghuni ta mndu ya ghunaga tsi, na slna ya ta kzże' Lazgħafta ta magħanata ghuni,» ka'a.

30 Ka həj mantsa: «Mndərga wati mazəmzəm laviŋ ka ta magaŋnata ḥa nghan̄ta ḥni, kada zlghafta ḥni ta kagha na? Wati slna dza'a ka magata na?

31 Zuza dzidzíha ḥni ta Mana ma mtak. Manda ya nda vinda na: “vlagavla ta buradi daga ta luwa[†] ḥni tan̄, ḥa zay tan̄,”» ka həj nda tsi.

32 Ka Yesu nda həj mantsa: «Kahwathwata ka yu ta mnaghunata, Musa a ta vlaghunatá buradi ta saha ta luwa wa, Da da ta vlatá buradi ta saha ta luwa.

33 Tsa Buradi vлага Lazglafta ya ná, tsa ta saha ta luwa ta vla hafu ḥa mnduha ta ghə̄ja hadik yeya,» ka'a nda həj.

34 Ka həj mantsa: «Mghama da! gdagħda ta vlaŋnatá mndərga tsa buradi ya,» ka həj.

35 Ka Yesu nda həj mantsa: «I'i buradi ta vla hafu. Ka saghasa mndu da i'i, walglan̄ta a maya ta kuzlan̄ta wa. Ka zlghafzlha mndu ta i'i, walglan̄ta a ndala ta kuzlan̄ta wa.

36 Wya mnaghunamna yu, nda ngha kuni ta i'i, ka kwalaghutá kuni ta zlghaftá i'i.

37 Inda gwal vliha Da, dza'a saghasa həj da i'i. Had i'i guli dza'a zlanjtá mndu ya ta sagha da i'i ma bli wa.

38 Sa a i'i ta luwa ḥa maga skwi ta kumə yu wa. Sasa i'i ḥa maga skwi ta kumə mndu ta ghunighata.

39 Skwi ta kumə mndu ta ghunighata ná, kwala da kul zlanaghutá inda gwal vliha tsi, ḥa sli'aganapta da ta həj baðu kdakwa ghə̄ja hadik.

[†] **6:31** Ngha ta Sabi 16:13-15, 31.

40 Wya skwi ta kumə Da da, dər wati ma mndu ta ngħanjtá zwaŋ ka zlghaftá tsi, nda mutsa hafani ḥa kdékedzen. Dza'a sli'aganapsli'a yu badu kdakwa ghənja hadik,» ka'a.

41 Ka ruruñwaku la Yahuda ta ghənjan, kabga mnayni kazlay: I'i buradi ta saha daga ta luwa kə'a.

42 «Tsatsi a Yesu zwaŋa Yusufu kay wu ra? Tsatsi a na snaŋ amu ta i dani nda mani na ra? Ta ghənja wu ta mna tsi kazlay: Sa daga ta luwa yu kə'a ba?» ka həej.

43 Ka Yesu nda həej mantsa: «Zlanawazla ta ruruñwaku mataba ghuni,

44 had mndu dza'a laviñtā sagħa da i'i, ka għu-nagħha a Da ta għunighata da i'i wa. I'i, dza'a sli'aganapsli'a yu ta tsa mndu ya badu kdakwa ghənja hadik.

45 Wya skwi vindaf la anabi: “Dza'a tagħanaf-tagħha Lazgħafta[‡] ta skwiha ta həej.” Dər wa ta snay, ka zlghaftá tsa skwi ta tagħe Lazgħafta ya, dza'a sagħħasa tsa mndu ya da i'i.

46 Va a tsaya ta mnay kazlay: Nda ngha tsa mndu ya ta Da nda irani kə'a wu, ba mndu ta saha da Lazgħafta yeya nda ngha ta Da nda irani.

47 Kahwathwata ka yu ta mnaghunata, mndu ta zlghaftá i'i, nda mutsa hafani ḥa kdékedzen.

48 I'i buradi ta vla hafu.

49 Zuza dzidzīha ghuni ta mana ma mtak, kulam nda tsa, rwurwa inda tan.

50 Wana buradi ta saha daga ta luwa hadna. Mndu ta zay, mtata a wa.

[‡] **6:45** Ngha ta Isaya 54:13.

51 I'i buradi ta vla hafu ta saha daga ta luwa. Kata zay mndu ta tsa buradi ya, dza'a nzaku tsa mndu ya nda hafu ḥa kdekdedzeñ. Tsa buradi ta vla yu ya ná, slu'uvgha da ya. Dza'a vlay yu, kada nzakwa mnduha ta ghənja hadik nda hafu,» ka Yesu nda həñ.

52 Ka həñ mantsa: «Waka na mndu na dza'a vlamatá slu'uvghani ḥa zay na?» ka la Yahuda zlghanafta ta ghənjanī.

53 Ka Yesu nda həñ mantsa: «Kahwathwata ka yu ta mnaghunata, ka za a kuni ta slu'uvgha Zwañja mndu, sa a kuni ta usani wu katsi, had'hafu dekdek ma kaghuni wa.

54 Mndu ta za slu'uvgha da, ta sa usa da, mamu hafu ḥa kdekdedzeñ ma tsa mndu ya. Dza'a sli'aganapsli'a yu ta tsa mndu ya baðu kðakwa ghənja hadik.

55 Vərda skwa zay ná, slu'uvgha da ya. Vərda skwa say guli ná, usa da ya.

56 Mndu ta za slu'uvgha da, ta sa usa da ná, ma i'i ta nzamta tsa mndu ya, ma tsa mndu ya nzamta i'i guli.

57 Tsa Da ta ghunighata ya ná, nda hafu mida. Nda tsatsi ta nzakwa i'i nda hafu. Mantsa ya guli ka ta zay mndu ta i'i, dza'a nzanza nda hafu.

58 Wana buradi ta saha daga ta luwa hadna. Nza a manda ḥa dzidzíha ghuni ta zutá mana ka rwutá həñ ya wa. Mndu ta za na buradi na ná, dza'a nzanza nda hafu ḥa kdekdedzeñ,» ka Yesu nda həñ.

59 Ta tagħe tsi ta skwi ma həga tagħha skwa la Yahuda ma Kafarnahum, mna Yesu ta tsa gwada ya.

Zlanavata sanlaha ma duhwalhani ta Yesu

⁶⁰ Ka sanlaha mataba duhwalhani snaj̄er həj̄ ta tsa gwada ya mantsa: «Dukdukwa na gwada na, wa dza'a laviñtā snay na?» ka həj̄.

⁶¹ Daslafta Yesu ma vghani kazlay: Ta ruruñwaku duhwalhani ta ghəja tsa tagħha skwi ya kə'a, «nda ɻra ɻudufa kaghuni guli ra?

⁶² A ka tsa nghaj kuni ta Zwaña mndu ta ɻlu da vli si hada tsi ghalya, waka ɻudufa ghuni dza'a magay tama?

⁶³ Sulkuma Lazglafta ta vla hafu, had sana skwi laviñ mnda səla ta magata wa. Na gwada mnaghuna yu na ná, Sulkum nda hafu ya.

⁶⁴ Tsaw mataba ghuni ná, mamu sanlaha kul zlghafta dekdek,» ka Yesu nda həj̄. Tsaw nda sna Yesu daga zlraftani ta gwal kul zlghafta dekdek, nda mndu ya dza'a skwapta tani.

⁶⁵ Ka Yesu sganaghata mantsa: «Tsaya kəl yu ka mnay ɻa ghuni kazlay: Had mndu dza'a laviñtā sagħa da i'i, ka ghunak a Da wu kə'a ya,» ka'a.

⁶⁶ Tahula mnata Yesu ta tsa gwada ya, nda ndəgħha sanlaha ma duhwalhani ta vraghuta, ka kwal kul dza'agħelha mistani.

⁶⁷ Ka Yesu mantsa: «Ki kaghuni, sli'a a kaghuni guli ra?» ka'a nda tsa gwal ghwanjpdə his ya.

⁶⁸ Ka Simuñ Piyer mantsa: «Mghama da! Da wa ta dza'a ɻni? Ya wana mamu gwada hafu ɻa kdekedzen da kagħa.

⁶⁹ Zlghafzlgha ɻni, nda sna ɻni guli kazlay: Kristi mndu nda ghuba ta saha daga da Lazglafta kagħa kə'a,» ka'a nda tsi.

⁷⁰ Ka Yesu mantsa: «I'i a ta dagaptá na kaghuni ghwanjpdə his na ra? Nziya nza tsi ná, ka halaway

ya turtuk mataba ghuni,» ka'a nda hən̄.

⁷¹ Ta ghən̄a Zudas Iskaryut zwaňa Simuň ta mna tsi ta tsaya kabga tsatsi mndu dza'a skwapta, dər má tekw tsatsi mataba tsa gwal ghwanjpdə his ya.

7

Kwalaghuta zwanamani ta zlghaftá Yesu

¹ Tahula tsa, mbaða Yesu ka ra hadika Galili. Va a ta dza'a ta hadika Zudiya wu, kabga ta dakwatsay dakwatsay maliha ta ghən̄a la Yahuda hada nja dzata.

² Tsaw ndusakndusa fitika skala dumbi da la Yahuda.

³ «Sli'afsli'a gha ka dza'a ka ta hadika Zudiya kada nghan̄ta duhwalha gha guli ta slna ta magə ka,

⁴ had mndu ta kuma marantá ghən̄ani ta dīfa ghən̄ani wa. Ya wya mamu skwiha ta magə ka ya, maran̄mara ta ghən̄a gha bañluwa nja nghan̄ta inda mnduha ta kagħa,» ka zwanamani nda tsi.

⁵ Tsaw ta zlghaf a zwanamani ta tsatsi wa.

⁶ Ka Yesu nda hən̄ mantsa: «Ta sagħa a fitika da wa. Nja kaghuni ya ná, dər ta wati luwa tsi, nda maga fitik, ka kaghuni.

⁷ Had kaghuni ta husaňtā mnduha wa. I'i ná, husaňhusa yu ta mnduha, kabga ta mnanaňmna yu ta slna taŋ kul dinaku ta hən̄.

⁸ Lawala kaghuni! La a i'i wu, kabga ta kđa a sagħha fitika da karaku wu,» ka Yesu nda hən̄.

⁹ Tahula mnanatani ta tsa gwadha ya ta hən̄, ka nzaghutá tsatsi ma Galili.

¹⁰ Manda laghwa zwanamani da vla skalu, ka sli'aftá tsatsi ka ghəjani ka lafi ma dīfa ma dīfa, kul marajtā ghəjani bañluwa.

Taghay Yesu ta skwi ma həga Lazglafta

¹¹ Ka la Yahuda mantsa: «Ga tsatsi tama!» ka həj ka zba Yesu ma vla skalu.

¹² Ka sli'avaftá zlərdutawi ka ɻdənja ta ghəjna tsatsi mataba mnduha kazlay: Nərma mndu ya, ka sanlaha, mnduha ta zadintä tsi, ka sanlaha.

¹³ Ma va tsaya ná, had mndu ta klanjtä lwi ka gwada ta ghəjna Yesu wu, kabga zlənja la mali ta ghəjna la Yahuda.

¹⁴ Dəgatá tsa fitikha ɻa skalu ya ka gragra ya ná, ka sli'aftá Yesu ka laməda həga Lazglafta. Ka tagħe tsi ta skwi ɻa mnduha mida.

¹⁵ Ka la Yahuda mantsa: «Tagħaf ga na mndu na ta na ɻani ma skwi na na? Ya wya ta lagħa a da vla tagħaqta skwi wu, waka a snajtā skwi ma gwada Lazglafta mandana na?» ka həj ka ndərmimay.

¹⁶ Ka Yesu nda həj mantsa: «Ta sagħa da mndu ta ghunigihatá skwi ta tagħe yu, ta sabə da i'i a wa.

¹⁷ Ka fafa mndu ta ghəjani ka maga skwi ta kumə Lazglafta, dza'a nda sna ka ta sagħa da Lazglafta na skwi ta tagħe yu na tsi, ka ta kla'ata ma ghəjna da a yu.

¹⁸ Mndu ta mna gwada ta ghəjna ghəjani ná, ghəjani ta ghubu tsi. Mndu ta zba vlanjtā glaku ta mndu ya ta ghunafta, vərða mndu tsa mndu ya, ghwadaka mndu a wa.

¹⁹ Musa a ta vlaghunata zlahu wu ra? had ya mataba ghuni ta maga slna nda tsa zlahu ya wa.

Ta zba ḥaw kuni ta i'i ḥa dzata tama?» ka Yesu nda həŋ.

²⁰ Ka həŋ mantsa: «Nda ksa ka da halaway, wa ta zba kagħha ḥa dzata na?» ka həŋ nda tsi.

²¹ Ka Yesu nda həŋ mantsa: «Turtuktuk yeya slna magaŋ yu, ka ndermim kuni nda ndermima demdem.

²² Vlagħunavla Musa ta zlalu ḥa datsa fafad, an mndani Musa a ta zlrafta wa. Daga ta dzidzí ta zlrafta lu. Ta datsay a kuni ta fafada zwani bađu sabat rke?

²³ Ka si laviñlava kuni ta tsa fafada zwaŋ bađu Sabat, kabga yaha lu da bħanaptá zlaha Musa ya ní, kabgawu ta bħasa kuni ta ḥuduf ta ghənja i'i, kabga vəl mbanolta da ta mndu dzahuma' bađu sabat tama?

²⁴ Ma tsə kuni ta guma wa iri, tsawa tsa ta guma manda ya ta raku,» ka Yesu nda həŋ.

Kristi ná, Almasihu ya

²⁵ Ka sanlaha ma mnduha la Ursalima mantsa: «Nana mndu na a ta zba həŋ ḥa dzata kay ra?» ka həŋ.

²⁶ Ngha ħa ta platá vghani ta gwadfa, gwadjanaf a lu wa. Ari tsatsaftsatsa a maliha mu kazlay: Kristi na mndu na kə'a kana?

²⁷ An mndani nda sna mu ta vli sabə tsi. Wya ka sagħasa Kristi tani ná, had mndu nda sna ta vli dza'a sabə tsi wu,» ka sanlaha ma mnduha la Ursalima guli.

²⁸ Ma tsa tagħha skwi ta tagħha Yesu ma daħfa həġa Lazgħafta ya, ka klanjtá tsi ta lwi dagala dagala. Ka'a mantsa: «Nda sna kaghuni ta i'i nda vli sabə yu dardar guli ra? Gaghən gaghənja da a sagħha yu

wa. Vərda mndu tsa mndu ta ghunidikta ya. Tsaw sna a kaghuni tama ta tsa mndu ya wa.

²⁹ I'i, nda sna yu, kabga sagha da tsatsi i'i. Tsatsi ta ghunidikta,» ka Yesu.

³⁰ Kamkamkam, ka sanlaha ka kuma ksay. Sew had ya ta faftá dzvu tida wu, kabga ta sagha a fitikani karaku wa.

³¹ «Badu saghar Kristi ní, dza'a magay ta mazəmzəm ka malaghutá ḥa na mndu na ri?» ka ndəghata sanlaha ma mnduha mataba tsa dəmga ya.

Ghunafta la Farisa ta mnduha ḥa ksaftá Yesu

³² Ka sniqtá la Farisa ta tsa skwi ta mnə mnduha makdēkmakdēk ta ghənja Yesu ya. Ka ghunaftá la mali ta ghənja gwal dra skwi ḥa Lazglafta, nda la Farisa ta gwal ngħa həga Lazglafta da ksa Yesu.

³³ Ka Yesu mantsa: «Ta teke'a nzda da kwitikw da kaghuni, kada vra yu da mndu ta ghunidikta.

³⁴ Dza'a zbay kuni ta i'i, slafka a kuni ta i'i wu, laviñta a kuni ta ħħata ma vli ta dza'a yu guli wu,» ka Yesu nda həj.

³⁵ Ka la Yahuda mantsa: «Dza'a lagħu diga ḥa kwala mu kul slanaghata na? Dza'a lagħu da taba la Yahuda ta wiċamtá vgha ma səla la Grek, ka tagħha skwi ḥa la Grek rki na?

³⁶ Dza'a zbay kuni ta i'i, sladighata a kuni wu, laviñta a kuni ta ħħata da vli ta dza'a yu guli wu, ka'a ná, nu klatá ghənja tsa gwadani ya na?» ka həj ta ghənjan.

Mnay Yesu ta gwada ta Sulkum nda ghuba

³⁷ Bađu kċavakta fitika tsa skalu ta nzakway ka mghama fitik ya, ka sli'aftá Yesu ka sladata,

ka gwadata nda lwi dagala. Ka'a mantsa: «Ka ta kuzlañkuzla ndala ta mndu, ka sawi tsi da i'i da sa imi.

³⁸ “Ka zlghafzlgħa mndu ta i'i katsi, dza'a mbəzagapmbəza dzubay ma ɻudsufani.” Tsa imi ya ta vla hafu. Mantsa ya vindatani ma gwada Lazgħafta,» ka Yesu.

³⁹ Tsaya ná, ta gwadə ta ghəjja Sulkum dza'a tsu'u gwal dza'a zlghaqta tsatsi ta tsa gwada ya. Ta vla a lu ta Sulkum karaku ma tsa fitik ya wu, kabga ta kapanaf a lu karaku ta Yesu ma glakwani wa.

Kwala Yesu kul had ma fəlma mnduha

⁴⁰ Ka sanlaha mataba tsa dəmga ya snanjər həej ta tsa gwada ya mantsa: «Vərða anabi na mndu na,» ka həej.

⁴¹ «Kristi ya,» ka sanlaha. «Tsaw ma Galili dza'a saba Kristi rki?

⁴² “Ma zivra Dawuda ma luwa Batlehem ta nzakway ka luwa Dawuda*” a dza'a saba Kristi, ka vindatani ma gwada Lazgħafta kay ra?» ka sanlaha.

⁴³ Kidagħi gamndər ka tsa ndəghata mnduha ya dagavapta ta ghəjja gwada ta Yesu.

⁴⁴ Kamkamkam, ka sanlaha ka kuma ksafta, sew haċċ ya ta faftá dzvu tida wa.

Ga rgha malija la Yahuda

⁴⁵ Ka vraghutá tsa gwal ngha həga Lazgħafta ya da slanagħatá tsa la mali ta ghəjja gwal dra skwi ɻa Lazgħafta nda la Farisa ya. Ka həej mantsa: «Nya kwal kuni ksakta na?» ka tsaha ya nda həej.

* **7:42** Ngha ta 2 Samuyel 7:12, Zabura 89:4-5, Irmiya 23:5, Mika 5:1.

46 Ka həŋ mantsa: «Kay! Had mndu ta kdə walantá gwadaftá mndərga tsa gwada ta gwadə tsa mndu ya wu,» ka həŋ nda tsa la Farisa ya.

47 Ka la Farisa mantsa: «Nu! Nanafnana lu ta kaghuni guli 6a?

48 Mamu mndu dər turtuk mataba la mali mali, nda ya mataba la Farisa ta zlghaftá tsa mndu ya ta nghə kaghuni ra?

49 Tsa ndəghata mnduha ta zlghafta ta nghə kaghuni ya ná, sna a həŋ ta zlaha Musa wu, gwal nda ksi'a həŋ!» ka la Farisa nda həŋ.

50 Ka Nikwademu ta nzakway mataba taŋ si ta sli'aftha girvidik ka lagha slanaghatá Yesu ya kay nda həŋ mantsa:

51 «Ka ta dawap a lu ta gwada da mndu, ka snaŋtá skwi maga tsi wu ná, ta gi tsanaghatsa zlaha mu ta guma ta ghəŋjani ra?» ka'a.

52 Ka həŋ mantsa: «Tekw kagha mataba la Galili guli ra? Dzaŋa ta gwada Lazglafta 6a ka ngha ka, ka dza'a slanaghasla ka ta vli ta mna saba anabi ma Galili,» ka həŋ nda tsi. [

53 Tahula tsa, ka gazlagħutá həŋ dzagħha taŋ.]

8

Marakw ksaflu ta hliri

1 Ka sli'aftá Yesu ka lagħwi ta għwá Zaytuŋ.

2 Wrək tħha ka vragatá tsi, ka lamə tsi da daba həga Lazglafta, ka sli'adagħatá inda mnduha da tsi. Ka nzatá tsi nda nza ka tagħha skwi ḥa taŋ.

3 Mbada għalli tagħha zlahu ḥa mnduha, nda la Farisa ka ksadagħatá sana marakw ksaflu ta hliri. Ka kladamta da taba mnduha ka sladanata ta kċema Yesu.

⁴ Ka həŋ mantsa: «Mghama da! Wana na marakw na kṣaf lu ta hliri.

⁵ Mndərga na marakw na ná, zlambata nda pala, ka zlaha Musa mnaŋnata. Waka kagha nda ɳa gha na?» ka həŋ nda Yesu.

⁶ Tsaw ɳa tsanamtá matsavada, kada mutsafta həŋ ta rutsak tida lagha həŋ mna tsa gwada ya ɳani. Lagha Yesu ka dzamtá ghəŋ ka vindgəltá skwi ta hadik nda ndəfiɳa dzvu.

⁷ Ka gdavatá həŋ ka va daway da tsi. Ka Yesu mantsa: «Ka waya mataba ghuní kul walaŋta gatá dmaku ya, ka zlrafzlrta tsi ta wuda na marakw na nda pala,» ka'a kapantá ghəŋ.

⁸ Ka dzəglamtá tsi ta ghəŋ ka vindgəltá skwi ta hadik.

⁹ Tahula snaŋta tanj ta tsa gwada Yesu ya, ka gazlaghatá həŋ turtuk turtuk, zlrafta ta la galata mnduha ha ka saha ta zwani. Ka zlantá həŋ ta Yesu turtukwani nda tsa marakw ya ta sladu ta kəmanı.

¹⁰ Kə'a ka Yesu kapglantá ghəŋ ná, tsa marakw yeya nghaŋ tsi. Ka Yesu mantsa: «A', gazlagha diga həŋ kay ní makwa na? Had mndu ta tsaghagħha ta guma kay ra?» ka'a nda tsi.

¹¹ Ka tsa marakw ya mantsa: «Had mghama da wa,» ka'a. Ka Yesu mantsa: «Tsa a i'i ta guma ta ghəŋja kagha guli wa. La! Yaha ka magəgəltá dmaku,» ka'a nda tsi.

Yesu tsuwadaka ghəŋja hadik

¹² Ka Yesu nda həŋ guli mantsa: «I'i tsuwadaka ghəŋja hadik, mndu ta dza'a mista da ná, had dza'a mbada ma grusl wu, dza'a mutsay ta tsuwadaka hafu,» ka'a.

13 Ka la Farisa mantsa: «Ghuba ghə̄ja gha ta ghubu ka, və̄rda gwada a na gwada gha na wu,» ka hə̄j ta ghə̄jani.

14 Ka Yesu nda hə̄j mantsa: «Də̄r má ghuba ghə̄ja da ta ghubu yu ná, və̄rda gwada ya ta mnə̄ yu, kabga nda sna yu ta vli sagha yu nda vli ta dza'a yu. Tsaw kaghuni ya ná, sna a kuni ta vli sagha yu, nda vli ta dza'a yu wa.

15 Kagħuni ná, guma wa iri ta tsə kuni. I'i, tsa a yu ta guma ta ghə̄ja mndu wa.

16 Ala ka tsatsa yu ta guma katsi, və̄rda guma na guma da, kabga turtukwa da a yu wu kawadaga ħjni nda Da ta ghunighata.

17 Nda vinda ma zlaha ghuni kazlay: Ka nda guya gwada mnduha his ta va tsa skwa turtuk ya katsi ná, kahwathwata nzakwa tsa gwada ya* kə̄'a.

18 Ghuba ghə̄ja da ta ghubu yu mndani, ta ghuba i'i Da da ta ghunisikta guli,» ka'ā nda hə̄j.

19 «Ga Da gha na?» ka hə̄j nda tsi. Ka Yesu mantsa: «Sna a kuni ta i'i wu, sna a kuni ta Da da guli wa. Ka má nda sna kuni ta i'i ná, má nda sna kuni ta Da da guli,» ka'ā nda hə̄j.

20 Ta tagħha skwi ma daba hə̄ga Lazgħafta mna tsi ta tsa gwadaha ya, ta nzaku ndusa nda vla pgha tsedi. Sew had mndu ta faftá dzvu tida wu, kabga ta sagħha a fitikani wa.

Mnajt Yesu ta sli'ani da dani

21 Ka Yesu mantsa: «Dza'a lagħula yu, dza'a zbay kuni ta i'i. Dza'a rwaku kuni ma dmaku, lavin ja a kuni ta 6ħata ma tsa vli ta dza'a yu ya wu,» ka'ā nda hə̄j guli.

* **8:17** Ngha ta Vraffa ta Zlahu 17:6, 19:15.

22 Ka la Yahuda mantsa: «Vghani rki dza'a tsi dzuvta kəl tsi ka mnay kazlay: Lavinja a kuni ta bħata da tsa vli ta dza'a yu ya wu kə'a na»? ka həej ta ghəjja tsa gwadani ya.

23 Ka Yesu mantsa: «Gwal ta ghəjja hadik kaghuni, la ta luwa i'i, ɳa gwal ta ghəjja hadik kaghuni, ɳa na ghəjja hadik na a i'i wa.

24 Tsaya tsa kəl yu ka mnay ɳa ghuni kazlay: Dza'a rwaku kuni ma dmakuha ghuni kə'a ya. Dza'a rwaku kuni ma dmakuha ghuni ka si zlgha a kuni kazlay: “I'i ná, i'i ya kə'a ya wu,”» ka'a nda həej.

25 Ka həej nda tsi mantsa: «Wa kagħha katēk na?» ka həej. Ka Yesu nda həej mantsa: «Tsa i'i mnaghuna yu daga tañtan ja, ya.

26 Ta traku skwiha ɳa mnay da ta kaghuni, ka tsaghunagħatá guma. Tsa mndu ta ghunighata ya ná, vərda mndu ya. Skwi snañ yu da tsi ta mnə yu ɳa mnduha ta ghəjja hadik,» ka'a nda həej.

27 Sew sna a həej kazlay: Ta gwadə ta Da na Yesu ta tsa gwada ya kə'a wa.

28 Ka Yesu nda həej mantsa: «Badu kapadafta ghuni ta Zwaña mndu ya, badu tsaya dza'a snañta kuni “ta i'i.” Badu tsaya guli dza'a snañta kuni kazlay: Gaghənjaghəjja da a ta maga yu ta skwi wu, manda ya tagħadif Da ta mna yu ta gwada da[†] kə'a.

29 Tsa mndu ta ghunidikta ya ná, kawadaga ɳni nda tsi. Turtukwa da a zlihata tsi wu, kabga ta maganamaga yu ta skwi ta zdəganata inda fitik,» ka'a.

30 Ta gwadə Yesu ta tsa gwadaha ya ná, nda ndəgħha gwal ta zlghafta.

[†] **8:28** Nħa ta Yuhwana 3:14.

Da Lazglafta ta sagha kahwathwata

³¹ Ka Yesu nda tsa la Yahuda ta zlghafta ya mantsa: «Ka gdavagħda kuni ma skwi ta tagħġe yu ɻa ghuni katsi, nda nza kuni ka vərða duhwalha da.

³² Dza'a nda sna kuni ta kahwathwata, ɻa vlagħunata tsa kahwathwata ya ta nzaku nda plati vghha,» ka'a

³³ Ka la Yahuda mantsa: «Zivra Abraham ajeni, ta walajn a ajeni ta nzata ka vu'a mndu wa. Ta wu ɻa mnay għa kazlay: Dza'a plaku vghha ghuni kā'a na?» ka həej nda tsi.

³⁴ Ka Yesu nda həej mantsa: «Kahwathwata ta mnaghunata yu, inda mndu ta ga dmaku ná, nda nza ka vu'a dmaku.

³⁵ Had vu'a ta gdavata ma həga ga mndu wu, zwaq yeya ta gdavata ɻa dekdek.

³⁶ Ka zwaq ta plighunista katsi ná, falau' vghha ghuni kahwathwata.

³⁷ Nda sna yu kazlay: Zivra Abraham kuni kā'a, ama wana kuni ta psa i'i ɻa dzata, kabga tsu'a a kuni ta gwada da wa.

³⁸ Skwi nghaj yu da Da da ta mnə yu. Kaghuni, skwi tagħaghunaf da ghuni ɻa ghuni ta magay,» ka'a

³⁹ Ka həej nda tsi mantsa: «Abraham da ɻni ta ajeni,» ka həej. Ka Yesu nda həej mantsa: «Ka má vərða zwana Abraham kuni katsi ná, má mndərga slna Abraham ta magħa kuni.

⁴⁰ Wana ndanana ná, ta zba dzata i'i ta mnaghunatá kahwathwata skwi ya snaq yu da Lazglafta kuni. Ta walajn a Abraham ta magatá mndərga tsaya wa.

⁴¹ Kaghuni ná, slna da ghuni ta magħa kuni,» ka'a

nda həŋ. Ka həŋ mantsa: «Masagwa a aŋni wa. Turtuktuk Da ɻni ta nzakway ka Lazglafta,» ka həŋ.

42 Ka Yesu nda həŋ mantsa: «Ka si Lazglafta vərða da ghuni katsi ná, má dza'a dvudva kuni ta i'i. Sli'af da Lazglafta i'i ka sagha, gaghəŋgaghəŋda a sagha yu wa. Tsatsi ta ghunigidaghata.

43 Lavin a kuni ta snanjá gwada da wu, kabga kwala ghuni kul fatá sləməŋ ka sna skwi ta mnaghunata yu.

44 Da ghuni ná, halaway ya. Ta kumay kuni ta maganatá skwi ta zdəganata. Nda nza tsatsi ka mnda dzata mndu daga ma zlrafta. Ta walanj a ta sladafta ta kahwathwata wu, kabga had kahwathwata da tsi wa. Vərða ɻani ma gwada ta gwadagapta ná, tsakalawi ya, kabga tsakalawi tsatá fwa tsatsi. Dani ma tsakalawi tsatsi guli.

45 I'i, tsu'a a kuni ta i'i, kabga mnay da ta kahwathwata wa.

46 Waya mataba ghuni dza'a mnihata kazlay: Tač magamaga ka ta dmaku dər turtuk səla kə'a nda i'i na? Ka si kahwathwata ta mnə yu, kabga wu kwal kuni zlghay na?

47 Mndu ya nda nza ka ɻa Lazglafta ná, ta snay ta gwada Lazglafta. Kagħuni, sna a kuni ta gwada Lazglafta wu, kabga nza a kuni ka ɻani wu,» ka Yesu nda həŋ.

I Yesu nda Abraham

48 Ka la Yahuda mantsa: «Ta ɻajni a ta mnay kazlay: Mnda la Samari kagħha, nda ksa ka da halaway kə'a kay rke?» ka həŋ nda tsi.

49 Ka Yesu mantsa: «Ksa a yu da halaway wa. Glaku ḥa da ta vlay ḥa Da da, ka mbiidata kaghuni ta i'i.

50 Zba vlañtā glaku ta ghēja da a ta zbə yu wa. Turtuk tsa mndu ta zba tsa glaku ya ḥa da, tsatsi ta tsa guma guli.

51 Kahwathwata ka yu ta mnaghunata, mndu ta snatá skwi ta tagħe yu, had dza'a mtuta dekdek wa,» ka'a nda həej.

52 Ka la Yahuda nda tsi mantsa: «Ndanana grafta ḥni kazlay: Nda ksa ka da halaway kə'a. Mtumta Abraham, rwurwa la anabi guli. “Ka snasna mndu ta skwi ta tagħe yu ná, had dza'a mtuta dekdek wu,” ka ka ná,

53 mal kagħha ka tsa da ḥni Abraham ta mtuta ya ra? Ari mal kagħha a ka tsa anabiha ta rwuta ya na? Wa i'i ka kagħha ta gray na?» ka həej.

54 Ka Yesu nda həej mantsa: «Ka vla glaku ta vla yu ḥa ghēja da katsi ná, bətbət tsa glakwa da ya. Da da ta vlihatá glaku, tsa ta mnə kaghuni kazlay: Má Lazgħafha ḥni ya kə'a

55 kul snajta kuni ya. I'i nda sna yu ta tsatsi. Ka má sna a yu wu ka yu mazlay katsi ná, má dza'a nzakway yu ka guram nda kaghuni ta tsakalawi ya. Tsaw nda sna i'i ta tsatsi, ta snay yu ta gwadani guli.

56 Harharhar ghēja Abraham ta ghēja vəl ndanayni ta dza'ani nghañtā fitika da. Ka nghañtā tsi, ka tuta tsi da rfu,» ka Yesu nda həej.

57 Ka la Yahuda mantsa: «Ta maga a ima għa hutaf mbsak ná, gi nda ngha yu ta Abraham ka ka?» ka həej nda tsi.

58 Ka Yesu mantsa: «“Kahwathwata ka yu ta

mnaghunata, makəd lu ka Yatá Abraham ná, mamu i'i,"» ka'a nda həŋ.

⁵⁹ Na mnatani ta tsaya, ka hlaftá həŋ ta pala ɳa zlərtsay. Ka difaghutá Yesu, ka saghu tsi da daba həga Lazglafta.

9

Mbanaftha Yesu ta sana ghulpata mndu

¹ Ta labə Yesu ta tvi, ka nghajtá tsi ta sana mndu nda ghulpa daga ta yagatá lu.

² «Maləma dā! Wana nda ghulpa na mndu na daga ta yagatá lu. Tsatsi re, dadahani a ta gatá dmaku katək na?» ka duhwalhani dawaŋta da tsi.

³ Ka Yesu mantsa: «Ta ghəŋa dmakwani a ghulpəta tsi wu, ta ghəŋa dmakwa dadahani a guli wa. Ghulphulpa ɳa maravata slna Lazglafta nda ma tsatsi.

⁴ Ta ka fitik vəl na ná, magamamaga ta slna mndu ya ta ghunigihata. Wana vli dza'a kuzuta ɳa kwal kul laviŋta ksəgəltá slna.

⁵ Tata ghəŋa hadik na yu karaku ná, i'i tsuwadaka ghəŋa hadik,» ka Yesu.

⁶ Tahula mnatani ta tsa gwada ya, ka tfatá tsi ta sərdək, ka hwada'atá hadik nda tsi, ka masanafta ta kwapaya irihani.

⁷ Manda kdintani ta masanaftá, ka'a nda tsi mantsa: «La mbaziŋta kuma gha ma ima Silwe,» ka'a. Tsa «Silwe» ya ná, manda mnay kazlay: Ghunay kə'a ya.

Ka sli'aftá tsi ka laghwi mbaziŋtá kumani. Mbaziŋtani, tsidid irani, ka sli'aftá tsi ka laghu dzaghani.

8 «Na mndu ta nzata ka gatá skwi da mnduha ya a na mndu na kay ra?» ka sləvdahani si ta għdata ta nghajta ta gatá skwi ya.

9 «Tsatsi ya» ka sanlaha. «Tsatsi a wu, sana mndu ya ta gara vgha nda tsatsi,» ka sanlaha guli. Ka tsa mndu ya mantsa: «Anej! vada ya,» ka'a.

10 «Waka ka magay kəl ka ka nghajtā vli 6a?» ka hənej nda tsi.

11 «Sana mndu ya ta hgə lu ka Yesu, ta hwada'atá hadik, ka masadiftá tsi ta kwapaya iriha da. “La mbazintá kuma għa ma ima Silwe,” ka'a nda i'i, ka sli'aftá yu ka lagħwi yu mbazint, kəl yu ka nghajtā vli,» ka'a.

12 «Ga tsa mndu ya ndana?» ka hənej nda tsi. «Sna a i'i wa,» ka'a nda hənej.

Dawutá vla la Farisa da tsa mndu si nda ghulpa ya

13 Ka klaftá hənej ta tsa mndu si nda ghulpa ya, ka klaghata da la Farisa.

14 Tsaw badu Sabat hwada'ata Yesu ta tsa hadik ya, ka masanafta tsa mndu ya ta kwapaya irihani ka mbanolta ya.

15 Ka dawgħeltá la Farisa da tsi kə'a magaku kəl tsi ka nghajtā vli. Ka'a mantsa: «Hadik hwada a tsi, ka masadifta ta kwapaya iriha da. Ka mbazintu yu ta kuma da, kəl yu ka nghajtā vli,» ka'a nda hənej.

16 Ka dgavaptá la Farisa his gamndər. «Mnda Lazgħafta a tsa mndu ya wu kabga sna a ta skwi ta mnəz zlaha sabat wu,» ka sanlaha. «Waka mnda dmaku dza'a maga mndərga tsahaya ma mazəmzəm na?» ka sanlaha, ka hənej ta ghənejni.

17 Ka həŋ̊ nda tsa mndu ya mantsa: «Wa tsa mndu ta mbagħafta ya ka kagħha ta gray na?» ka həŋ̊ ka mahis nda tsi. «Anabi ya,» ka’ a nda həŋ̊.

18 Ta lanaf a ta la mali ta ghənja la Yahuda na mnay kazlay: Si nda ghulpa tsa mndu ya, ka nghajjtá tsi ta vli kə’ a wa. Ka lagħu həŋ̊ hgaktá dadaha tsa mndu ya. Ka sagħa həŋ̊.

19 Manda sagħa taŋ̊, «zwaŋa ghuni na mndu na ra? Għrafra kuni kazlay: Nda ghulpa ta yagata kuni kə’ a ra? Waka a magaku kəl tsi ka nghajjtá vli ndana 6a?» ka həŋ̊ nda həŋ̊.

20 Ka dadahani mantsa: «Nda sna aŋni kazlay: Zwaŋa ɻni ya kə’ a. Ta yagatá ɻni guli ná, nda ghulpa.

21 Tsaw sna a aŋni kə’ a magaku kəl tsi ka nghajjtá vli wa. Dawawadawa da tsi, nda gla tsatsi præk ka zlghawani tsatsi ka ghənjanji,» ka həŋ̊.

22 Ta zlənjas tsa dadahani ya ta la maliha ta ghənja la Yahuda, kəl həŋ̊ ka mnay mantsa. Tsaw la mali ta ghənja la Yahuda ya ná, nda ghada dzrafta taŋ̊. Mndu ta mnay kazlay: Yesu ná Kristi ya kə’ a ná, dza’ a talintala lu ta tsa mndu ya ma həga tagħha skwa mu kə’ a.

23 Tsaya kəl dadahani ka mnay kazlay: Nda gla tsatsi, præk tsatsi ka ghənjanji ka zlghawani kə’ a ya.

24 Ka hgəgħlanjtá la Farisa ta tsa mndu ya kamahis. Ka həŋ̊ nda tsi mantsa: «Mna kagħha ta kahwathwata ta kəma Lazgħlafta. Aŋni ná, nda sna aŋni kazlay: Mnda dmaku tsa mndu ya kə’ a,» ka həŋ̊.

25 Ka tsa mndu ya mantsa: «Ka mnda dmaku tsi, ka mnda dmaku a tsi wu, sna a i’i wa. Skwi turtuk

ya snañ i'i ná, si nda ghulpa yu, ndanana nda ngha yu ta vli tsidid,» ka'a nda həñ.

²⁶ «Waka a magaghata kəl ka ka ngħantá vli ka ka?» ka həñ nda tsi.

²⁷ «Għadaghada yu ta mnaghunata, va a kuni ta snay wu. Nu ta kumə kuni ta mnəglaghunata da tama, ari ta kumay a kaghuni ta nzakway ka duhwalhani guli na?» ka'a nda həñ.

²⁸ Ka rarażə həñ. Ka həñ mantsa: «Ba kagħha ta nzakway ka duhwalani wala, aŋni ná, duhwalha Musa aŋni.

²⁹ Nda sna amu kazlay: Gwadgħana gwada Lazgħa ta Musa kə'a. Tsa mndu ya, sna a aŋni ka sagħha ga tsi wu,» ka həñ.

³⁰ Ka tsa mndu ya mantsa: «Wanawa mandərmimi kay tama! Sna a kuni ta vli ka ga sagħha tsi wu? Wana gunihaguna ta ira i'i taċċa tsa.

³¹ Skwi ya snañ amu ná, zlgha a Lazgħa ta wa skwi ta dawu mnda dmaku wa. Mndu ya ta vla glaku ɣani, ta snanatá ɣani, ta zlghħə tsi ta wani.

³² Ka yawu ta sna a lu ta mnay kazlay: Mamu mndu ta gunanatá ira mndu yaga lu nda ghulpa kə'a wa.

³³ Ka si nza a tsa mndu ya ka mnda Lazgħa ta wu ná, má had sana skwi laviñ tsi ta magata wa,» ka'a nda həñ.

³⁴ Ka həñ nda tsi mantsa: «Kagħha yaga lu ka dmaku dze'dze' guli ná, ka tagħġegħaltá skwi ɣa jni,» ka həñ, ka ghzlagħapta ma həga tagħha skwa tanj.

Vardaka ghulpata mndu

³⁵ Manda snañta Yesu kazlay: Ghzlagħap għażla lu ma həga tagħha skwa la Yahuda kə'a, ka lagħha tsi

slanaghata. Ka'a mantsa: «Zlghafzlgħa ka ta Zwaṇja mndu ra?» ka'a nda tsi.

³⁶ Ka tsa mndu ya mantsa: «Waya ní mghama dā! Mnihamna ka zlghafta yu,» ka'a nda tsi.

³⁷ «Vani na ta nghə ka, ta gwada nda kagħha na,» ka Yesu nda tsi.

³⁸ «Zlghafzlgħa yu mghama dā,» kə'a tselbata ka ndəba dzvu ħjani.

³⁹ Ka Yesu mantsa: «Sasa yu ta na ghənja hadik na ħja dganatá nzakwa mnduha. Nja ngħajnej għal kul ngħajnej vli, ta vli. Ta ghulpeta għal nda ngha ta vli,» ka'a.

⁴⁰ Ka sanlaha ma la Farisa hada mantsa: «Dza'a ghulpghulpa ajeni guli ra?» ka həej nda tsi manda snanja tanj ta tsa gwadaha ya.

⁴¹ Ka Yesu nda həej mantsa: «Ka má ghulpghulpa kuni katsi ná, má had dmaku ta kaghuni wa. Tsaw “nda ngha ajeni ta vli,” ka kuni ndanana ya, tsaya kəl dmakwa ghuni ka gdavata,» ka'a nda həej.

10

Yesu varða mnda ngha tuwak

¹ Ka Yesu mantsa: «Kahwathwata ka yu ta mnaghunata, mndu ta kwal kul lami nda ta watgħa gamaka tuwakha, ka valadata nda ta muhul ná, ghali tsa mndu ya, għenda tsa mndu ya guli.

² Ala ka lami nda ta watgħa tsa mndu ya katsi, mnda ngha tuwakha tsa mndu ya.

³ Dza'a gunanaguna mnda ngha tsa hęga ya ta watgħa, dza'a nda sna tuwakha ta lwani, ħja hgayni ta tuwakhani nda hga tanj nda hga tanj. Nja zlginj tani ta həej dzibil.

⁴ Zligiñtani ta inda tuwakha ta nzakway ka ñani ya, ña dza'ani ta këma tanj, ta dza'a hahëj mistani. Ta dza'a tuwakhani mistani, kabga nda sna hahëj ta lwani.

⁵ La a hëj mista mndu kul snañtá hëj wu, dza'a hwayaghuhwaya hëj di'inj nda tsi, kabga tsatsaf a hëj ta lwani wa.»

⁶ Mantsa ya ka Yesu mnanatá mahdihdi ta hëj, sew sna a tsa mnduha ta snay ya ta ghëña tsa skwi ta mnø tsi ya wa.

Yesu varda mnda ngha tuwak

⁷ Ka Yesu nda hëj guli mantsa: «Kahwathwata ka yu ta mnaghunata, i'i watgha gamaka tuwakha.

⁸ Inda gwal ta sagha ka tiñlagħutá i'i, ghali tsaha ya, gënda hëj guli. Ama ka kwalaghutá tuwakha ta sna lwa tanj.

⁹ I'i watgha gamaka tuwak, ka lamla mndu nda ta i'i, dza'a mbaku. Dza'a laviñlava ta lami ka sabi, ña mutsaftani ta skwa zayni.

¹⁰ Mndu ta ghali ná, ghali ñani ta sagha da għalay, ña dzata, ña zadanata. I'i ná, sagħasa yu ña mutsafta mnduha ta hafu ka haslay, ña nzakwa tanj kul had sana skwi ta pðugudunustá hëj.

¹¹ I'i varda mnda ngha tuwak, varda mnda ngha tuwak ná, nda fa vghani ña tuwakhani.

¹² Mndu ta ngha tuwak ta plø lu nda pla ñani ná, ñani a tuwakha wu na, nghayni ta kramtak mtak ta sagha ya ná, hwayaghutani ka zlanavatá tuwakha, ña valafta kramtak mtak ta tuwakha, ka kwitanatá hëj.

¹³ Tsaya skwi ta magø mndu ta maga slna ña tsedi, had daxwani nda tuwakha wa.

14 I'i ná, vərda mnda ngha tuwak yu, nda sna yu ta tuwakha da, hahəŋ guli nda sna hahəŋ ta i'i,

15 manda va ya snaŋ Da ta i'i ya, i'i guli ná, nda sna yu ta Da, nda fa vgha da guli ḥa tuwakha da.

16 Mamu sanlaha ma tuwakha da guli, kul had ma na gamak na. Dza'a nda sna həŋ ta lwa da, ḥa hlaktá da ta həŋ, ḥa nzata tanj tuts, turtuk mndu ta ngha həŋ.

17 Dvudva Da ta i'i, kabga fafa yu ta vgha da ḥa mtuta, ḥa mutsəglafta da.

18 Had mndu ta laviňtá klaptá hafu ma i'i wu, i'i ka ghəŋja da ta vlata. Lavinľava yu ta vlata, lavinľava yu ta mutsəglafta. Tsaya skwi dza'a ka magay ka Da da nda i'i.»

19 Ka dagəglavaptá la Yahuda kidaghi gamndər ta ghəŋja tsa gwadá ya.

20 Ka sanlaha ma həŋ mantsa: «Mamu duhwala halaway ma na mndu na, nda ksa da halaway, ḥaw ta sna kuni ta gwadə ta gwadə tsi na?» ka həŋ.

21 «Had mndu nda ksa da halaway ta gwadə manda tsaya wu, lavinľava duhwala halaway ta gunana ta iri ta mnduha ra?» ka sanlaha guli.

Zlghafa sanlaha ta Yesu wa

22 Ma fitika mazlam, ka skalə lu ta skala havaktá guna həga Lazglafta ma Ursalima.

23 Mbada Yesu ka wawaku ma rmak ta wa tsa həga Lazglafta ta hgə lu ka rmaka Salumuŋ ya.

24 Ka lagha la Yahuda wanafta dlivis. Ka həŋ nda tsi mantsa: «Ḥa kulam yawu dza'a zlaŋnata ka ma dga ghəŋ ta dgə ḥni na? Ka kagħha ta nzakway ka Kristi ya kay, mnaŋna ka dardar ғa?» ka həŋ nda tsi.

25 Ka Yesu nda həŋ mantsa: «Mnaghunamna yu, zlgha a kuni wa. Na slnaha ta magə yu nda hga Da da na ta mnaŋtā i'i,

26 zlgha a kuni wu kabga had kuni mataba tuwakha da wa.

27 Nda sna tuwakha da ta lwa da. I'i nda sna yu ta hahəŋ, ta dza'a həŋ mista da guli.

28 Ta vlaŋvla yu ta hafu ḥja kdekedzeŋ ta həŋ. Had həŋ dza'a walanta zwaduta wu, had mndu dza'a hlaptá həŋ ma dzva da wa.

29 Tsa Da da ta vliha ta həŋ ya, malaghumala ta inda sanlaha. Had mndu dza'a laviŋtā hlaptá həŋ ma dzva Da da wa.

30 Aŋni nda Da da ná, ka skwa turtuk ḥni,» ka'a nda həŋ.

31 Lagha la Yahuda ka hləglaftá pala ḥja zlərtsay.

32 Ka Yesu nda həŋ mantsa: «Wya nda ndəgha slna dīnacina si da Da da magaghuna yu, ta ghəŋja wati ta kuma kuni ta zlərtsa i'i na?» ka'a nda həŋ.

33 Ka həŋ mantsa: «Ta ghəŋja magata gha ta skwi dīna a ta zlərtsa ḥni ta kagha wu, ta ghəŋja vəl kwarakwara gha. Kagha ta nzakway ka mnda səla ná, ta gra ghəŋja gha ka nda Lazglafta,» ka la Yahuda nda tsi.

34 Ka Yesu nda həŋ mantsa: «Vinda a ma deftera zlaha ghuni ma vla mnay Lazglafta kazlay: Kaghuni ná, “lazglaftaha” kuni* kə'a kay ra?

35 Nda sna mu kazlay: Had mndu dza'a laviŋtā hərdiŋta skwi nda vinda ma deftera Lazglafta wu kə'a. Tsaw lazglaftaha kuni ka Lazglafta tsanaftá hgu ta mnduha ta mnə tsi ta gwadani ḥja taŋ.

* **10:34** Ngha ta Zabura 82:6.

36 I'i, Da ta zbaptá i'i, ka ghunighata ta ghənja hadik, waka kuni dza'a mnay kazlay: Ta kwarakwara ka kə'a kabga mnay da kazlay: Zwaŋja Lazglafta yu kə'a?

37 Ka slna Da da a ta magə yu ta nghə kuni wu, ma zlghaf kuni ta i'i.

38 Ala ka si vani tsi ta magə yu katsi, dər má zlghaf a kuni ta i'i wu, zlghafwazlgha a ka tsa slnaha ya, kada grafta kuni, ḥa snanṭa ghuni kazlay: Da ta nzaku ma i'i, i'i ma Da guli kə'a,» ka Yesu nda hən̄.

39 Ta ghənja tsaya ka zbəgəltá hən̄ ta ksafta, ka zadanaghata tsi rək ta hən̄.

40 Ka vrəglaghutá Yesu ta 6la ghwa Zurdeñ, ma vla tanṭaŋa magay Yuhwana ta batem ḥa mnduha, ka nzatá tsi hada.

41 «Had mazəmzəm dər turtuk maga Yuhwana wa. Tsaw inda skwi ya mna Yuhwana ta ghənja na mndu na ná, manda va tsaya nzakwani, ka ndəghata mnduha ta sli'adaghata da tsi ta mnay.»

42 Ma tsa vli ya, nda ndəgha gwal ta zlghaftá Yesu.

11

Mtakwa Lazar

1 Mamu sana mndu ma luwa Betani Lazar hgani ksaf daňwa. Ma tsa luwa ya ta nzakwa kwagħamani ta nzakway ka i Mari nda Marta.

2 Tsa Mari ya tsa ta pghanafitá urdi ta səla ta Mgham Yesu ka takaday nda swida ghənjeni ya. Zwaŋjamani tsa Lazar kul fuqħwanaku ya guli.

3 Ka tsghagħatá tsa kwagħamani ya ta lwi ḥa Yesu kazlay: Mghama da, fuqħwana a tsa gra għa ya kay wu kə'a.

⁴ Ka Yesu mantsa: «Dzata a tsa dajwa ya ta Lazar wa. Na marajtā glakwa mbrakwa Lazglafta tsa dajwani ya, kada maravata glakwa Zwa ja Lazglafta guli,» ka'a manda snañtani ta tsa gwada ya.

⁵ Tsaw ta dvay Yesu ta i Marta nda mukumani nda Lazar.

⁶ Tahula tsa snañta Yesu kazlay: dughwana a Lazar wu k'a ya, ka magəglatá tsi ta fitik his, ma tsa vli hada tsi ya.

⁷ Tahula tsa, «vramavra ta hadika Zudiya,» ka'a nda duhwalhani.

⁸ «Maləma da, kfakwa la Yahuda tsa ta kuma zlərtsa ta kagha nda pala ḥa dzata ná, vramavra ta hadika Zudiya ka ka?» ka duhwalhani nda tsi.

⁹ Ka Yesu mantsa: «Għwanjdə his a nzemndi ma vagħu ra. Ka ta mbadə gifitik mndu ta mbada ná, haċċ tħun, ta dzadzay wu, kabga tsuwađak vli ta wa irani gifitik.

¹⁰ Ala ka girvidik ta mbadfa mndu ta mbadfa katsi, ta dzadzay tħun, kabga ngha a ta vli girviđik wu,» ka Yesu nda həej.

¹¹ «Wa a dzadza hani ta gra mu Lazar, ka la yu da sli'anafta,» ka'a nda həej tahula mnatani ta tsa gwada ya.

¹² «Mghama da! ka si hani ta dzata ya ní, haċċ dza'a mbafta ra?» ka duhwalhani nda tsi.

¹³ Ba va hani ta dzata kahwathwata ka hahəej sizlay nda ḥa tanj. Tsaw ta għejja mtatani mna Yesu ta ḥani.

¹⁴ Ka Yesu klinistá ghəjani ta həej mantsa: «Nda mta Lazar tane!

¹⁵ Ta rfu yu ta ghəjja kwala da kul haċċ hada. Dina tsaya ka ḥa ghuni, ḥa fafta ghuni ta ghəj ja i'i.

Mbadma slanaghata ndana tama,» ka'a nda həŋ.

¹⁶ «Mbadma amu guli, ka dza'a mu rwuta kawadaga nda tsi,» ka Tuma ta hgə lu ka mbuhwali nda pdakwa duhwalha.

Yesu hafu

¹⁷ Ta lagha Yesu ná, mafwaða fitika Lazar tsa ma hadik manda padamta.

¹⁸ Tsa luwa Betani ya, malaghumala a ka meli hkən nzakwani nda luwa Ursalima wa.

¹⁹ Nda ndəgha la Yahuda ta sli'adaghata da zgwanjtá i Marta nda Mari, ta ghəŋja mtatá zwaŋjama tanj.

²⁰ Manda snanṭa Marta kazlay: Wa'a Yesu ta sagħha kə'a, ka labə tsi da guyay ta tvi, ta nzutá nzakwani Mari mintgħa.

²¹ Ka Marta nda Yesu mantsa: «Mghama da! Ka má hadna ka katsi ná, má mta a zwaŋjama da wa.

²² Tsaw dər nda vanana ná, nda sna yu kazlay: Inda skwi dza'a ka dawanjtā da Lazglafta ná, dza'a tsu'aghaf tsu'a Lazglafta ta wani kə'a,» ka Marta nda Yesu.

²³ Ka Yesu mantsa: «Dza'a sli'agapsli'a zwaŋjama għa ma mtaku,» ka'a nda tsi.

²⁴ «Nda sna yu mantsa kazlay: Dza'a sli'agapsli'a ma mtaku badu kdakwa ghəŋja hadik kə'a,» ka Marta nda tsi.

²⁵ Ka Yesu nda tsi mantsa: «I'i tsa mndu ta sli'aganaptá għwal nda rwa nja nzəglata tanj nda hafu ya. Mndu ta zlghافتá i'i dər mtumta tsi, dza'a nzanza nda hafu.

²⁶ Dər wati ma mndu ka ta ndiri tsi ta zlghافتá i'i had dza'a mtuta dekdek wa. Zlghafzlgħa ka ta tsa?» ka Yesu nda tsi.

27 Ka Marta nda tsi mantsa: «Añni mghama da, zlghafzlgħa yu kazlay: Kagħha ná, Kristi Zwaṇja Lazgħafta ya dza'ā saħa ta ghəjja hadik ka,» ka'a nda tsi.

Tawa Yesu ta ghəjja mta ta Lazar

28 Mnatani ta tsa gwadha ya, ka sli'aftá tsi ka lagħwi mnanatá mukumani Mari makdēkmakdek kazlay: Wa'a tsa mndu ta tagħamatá skwi ya kay hadna ta gvala kagħha, ka'a.

29 Na gi snaņta Mari mantsa ya, gi brahwat sli'afta, ka hwaya slanagħatá Yesu.

30 Tsaw ta lama a Yesu da luwa karaku wu, tata nzaku ma tsa vla guyakwa taŋ nda Marta ya.

31 Nghay tsa la Yahuda ta nzaku ma həġa ta lba ɻudsuf ɻa Mari ta tsa gi sli'aftani brahwat ka sli'i dzibil ya, ka hən mantsa: Ya sli'ani da taw ta kulu tsa, ka hən ka sabi mistani.

32 «Mghama da! Ka má hadna ka ná, má mta a zwaṇjama da wu,» Ka Mari zləmbatá ma għuva Yesu nghanże r tsi manda bħadaghħatani da tsa vli nda tsi ya.

33 Nghay Yesu ta Mari ta taw, nda tsa la Yahuda ta labə mistani ya tani, ka lagħa tsi ta ɻudsufa Yesu ka kċċanafta.

34 «Ga padamta kuni na?» ka'a nda hən. «Mghama da! Sawi nghanata 6a,» ka hən nda tsi.

35 Ka mbəzə Yesu ta ima taw.

36 «Nghawa kə'a ta dvay 6a!» ka la Yahuda ta ghəjnani.

37 «Tsatsi ta mbanaftá ghulpata mndu kay guli ná, laviż a ta pyaftá Lazar má ɻa kwal kul mtutara,» ka sanlaha mataba taŋ.

Vranamta Yesu ta hafu ma Lazar

38 Ka ləglagha tsi ta ɳudufa Yesu. Ka sli'aftá tsi ka lagha ta kulu. Sana galigha ya funj lu ta klam ta wani.

39 «Taŋwalaghwa ya klam ta wani ya,» ka Yesu. «Mghama da! Nda ghada zi'atani, kabga ma fwada fitikani na manda padamta,» ka Marta, mukumani ma tsa mndu nda mta ya.

40 «Mnagha a yu kazlay: Ka zlghafzlgha ka ná, dza'a nda ngha ka ta mbrakwa Lazglafta kə'a kay ra?» ka Yesu nda tsi.

41 Ka taŋwalaghutá hənej ta tsa klam ya. Ka ng-hadaftá Yesu nda ta luwa, ka'a mantsa: «Da! Ta rfay yu ta kagha, kabga ta zlghafzlgha ka ta tawa da.

42 Nda sna yu kazlay: Ta gdagħda ka ta zlghidiftawa da kə'a. Nziya nza tsi ná, ɳa na mnduha ta widifta na ta mna yu, kada zlghafta hənej,» ka'a.

43 Tahula mnatani ta tsa gwadha ya, ka'a nda lwi dagaladagala mantsa: «Lazar! Sabsa,» ka'a.

44 Ka sabə tsa Lazar si nda mta ya nda slahwatá səlahani nda dzvuhani, nda patak ma kuma. «Paliŋwapala, ka mbada tsi ta mbada,» ka Yesu nda hənej.

Baray mghamha ta vgha ɳa dzatá Yesu

Mat 26:1-5, Mak 14:1-2, Luk 22:1-2

45 Mataba tsa la Yahuda si ta lagha da zgħwa Mari ya ná, nda ndəgħa sanlaha ta zlghaftá Yesu ngħajnej hənej ta skwi maga tsi.

46 Ka sli'aftá sanlaha mataba tanj, ka lagħwi slanagħatá la Farisa, ka rusanaftá skwi maga Yesu ta hənej.

47 Lagha la mali ta ghənja gwal dra skwi ḥa Lazglafta nda la Farisa, ka tskanatá gwal tsa guma. Ka hən̄ mantsa: «Dagala mazəmzəm ta magə tsa mndu ya, waka mu dza'a magay na?

48 Ka zlanazla mu ka va magayni katsi ná, dza'a sli'aghulia mnduha da zlghaftá tsatsi, ḥa sagha la Ruma da zađanatá həga Lazglafta nda mndəra amu taní,» ka hən̄.

49 Ka Kayifa ta nzakway tekw mataba la mali ta ghənja la Yahuda, ya zbap lu ka mali ta ghənja gwal dra skwi ḥa Lazglafta ma tsa vaku ya, nda hən̄ mantsa: «Kaghuni wa, had skwi snañ kuni wa.

50 Hađ kuni ta ndanu ra? Draň mtuta mndu turtuk da manaka mnduha, kaya dza'a zađanata lu ta mndəra mndu nekwnekw,» ka'a.

51 Tsaw tsa gwada mnə tsi ya ná, nda dvayni a wa. Ma vəl tsa nzakwani ka mali ta ghənja gwal dra skwi ḥa Lazglafta ya ná, ka mnutá tsi kazlay: Dza'a mtumta Yesu da mnaka la Yahuda kə'a.

52 Na la Yahuda nda ghənja tań a wu, nda nza gulī ḥa tskanatá inda zwana Lazglafta ta wiđatá vgha.

53 Daga badu tsa ka dzraftá hən̄ ta wi ḥa dzata Yesu.

54 Tsaya kwal Yesu margəltá vghani baňluwa mataba la Yahuda. Ka sli'aftá tsi ka laghwi da sana luwa ta hgə lu ka Ifrayim ndusa nda wa mtak. Ka nzatá tsi hada kawadaga nda duhwalhani.

55 Ka ndusaktá fitika skalay la Yahuda ta Pak. Ma kdaku tsa fitika skalu ya, ka sli'adaghata ndəghata mnduha tsa hadik ya da luwa Ursalima, ḥa għušiñtā vgha tań.

56 «Ta ndanə kuni ná, dza'a sagħasa da vla skalu re, ari sagħata a wa na?» ka hən̄ mataba tań, ka

zba Yesu.

⁵⁷ Tsaw si mnumna la mali ta ghənja gwal dra skwi ḥa Lazglafta nda la Farisa kazlay: Ka wa mndu da snañtā vli hada tsi ya ná, ka mna tsi ḥa ksafta, ka hən̄j.

12

Pghafta Mari ta urdi ta səla Yesu

Mat 26:6-13, Mak 14:3-9

¹ Ta pðakwa fitik mku' ka maga skala Pak, ka Lagha Yesu da luwa Betani, ma tsa luwa ta nzaku Lazar, tsa mndu sli'aganap tsi ma mtaku ya kay.

² Ka danatá lu ta skwa zay hada, ka dgə Marta. Tekw tsa Lazar ya mataba tsa mnduha ta nzata ḥa za skwa zay kawadaga nda Yesu ya.

³ Ka kлаftá Mari ta hwaraka urda sana fu ta hgə lu ka Nar, nda bla dzvani, ka rita litir. Ka pgħe tsi ta səla Yesu, ka takadax nda swida ghənjeni. Ka vərtikanafitá tsa urdi ya ta vli ma inda tsa həga ya.

⁴ Ka Zudas Iskaryut zwañja Simuñ, ta nzakway tekw mataba duhwalha Yesu ta dza'a skwapta ya mantsa:

⁵ «Had lu si ta skwapta na Urdi na ka tseda vagħha mnduha hkən dərmək* ka daganafitá gwal ka pðu ra?» ka'a.

⁶ Vərða gwada ta la pðu a gwadə tsi wa. Vərða tsatsi ná, ghali ya kabga ta dza'a tsatsi nda kla'atá tsa skwi ta tskə lu ma zlibi da tsi ya.

⁷ Ama ka Yesu mantsa: «Zlanazla! Ka fata tsi ḥa badu pada i'i.

⁸ Gwal pðu ná, tavata kaghuni hahən̄j. I'i, nzata a yu tavata kaghuni ḥa dekdek wu,» ka'a.

* ^{12:5} Ngha ta Yuhwana 6:7.

Mal dzatá Lazar, ka gwal dra skwi ḥa Lazglafta

⁹ Snañta ndəghata la Yahuda kazlay: Wa'a Yesu ma Betani kə'a, ka sli'adaghata hənej. Tsa sli'adaghata sli'adagha hənej ya ná, ta ghənja gwada ta Yesu nda ghənjanī a wu, ta kumay hənej ta nghanjtá tsa Lazar sli'aganap Yesu mataba gwal nda rwa ya guli.

¹⁰ «Dzatá Lazar guli!» ka la mali ta ghənja gwal dra skwi ḥa Lazglafta kurata,

¹¹ kabga nda ndəgha la Yahuda ta sli'apta mataba taŋ ka laghwi da zlghaftá Yesu ta ghənja gwada ta Lazar.

Lama Yesu da luwa Ursalima

Mat 21:1-11, Mak 11:1-11, Luk 19:28-40

¹² Gamahtsimani, ka snañtā dəmga ta sli'adaghata da tsa vla skalu ya kazlay: Wa'a Yesu ta sagha da Ursalima kə'a.

¹³ Ka 6al hənej ta sluhwa zlizlam ka dza'a da guyay ta tvi. Ka hənej mantsa: «ḥa Lazglafta glaku! Ka tfanaghaftha Lazglafta ta wi ta mndu ta sagha nda hga Mgham. Ka tfanaghaftha Lazglafta ta wi ta Mghama la Isra'ilā,» ka hənej ka hla wi.

¹⁴ Manda ya nda vindā, ka mutsaftá Yesu ta zwaŋa kdīh, ka laf tsi tida.

¹⁵ «Ma zlənej kuni ta zlənej mnduha ma luwa Ursalima,
wa'a Mghama ghuni ta sagha
ta zwaŋa kdīh[†],» ka'a.

¹⁶ Inda tsa skwiha ta magaku ya ná, ta sna a duhwalhani ta klatá ghənjanī karaku wa. Tahula kapanafta lu ta Yesu ma glakwani, ka havaktá hənej

† **12:15** Ngħa ta Zakari 9:9.

kazlay: Ta ghənja tsatsi vindafta lu ta tsa skwi ya kə'a, ka sagha tsa skwi mna lu ma gwada Lazglafta ya magata manda va tsaya guli, ta ghənja Yesu.

17 Ka rusu inda tsa mnduha si kawadaga nda Yesu ya ta skwi nghaj həj, ma fitika sli'aganaptani ta Lazar ma kulu, mataba gwal nda rwa ya.

18 Tsaya kəl mnduha ka sli'adaghata da guyay kabga snajta tanj ta tsa mazəmzəm maga tsi ya.

19 «A had sana skwi dza'a magata mu ya na! Ng-hawa 6a ta inda mnduha ta dza'a mistani,» ka la Farisa mataba tanj.

Maganatá slna ta Yesu, ka dza'a mistani

20 Mamu la Grek‡ mataba tsa gwal ta sli'adaghata da Ursalima ɳa tsəlbu da Lazglafta ma tsa fitika skalu ya.

21 Ka həj mantsa: «Mghama da! Ta kumay ɳni ta guyata nda Yesu,» ka həj nda Filip ta nzakway ka mnda luwa Betsayda ta hadika Galili.

22 Ka laghu Filip mnanatá Andre, ka sli'aftá həj kawadaga ka laghwi mnanatá Yesu.

23 Ka Yesu nda həj mantsa: «Nda maga fitik dza'a kəl lu ka kapanafitá Zwaŋa mndu ma glakwani.

24 Kahwathwata ka yu ta mnaghunata, ndlenjw manda va tsaya ta nzata hya nimaya ka dədəm a tsi da hadik ka rwutani. Ka rwurwa tsi, dza'a yaf ya dagala.

25 Mndu ta dva ghənjaní ná, dza'a zadiŋzada. Ala, ka malagħumala dvafta tsa mndu ya ta Lazglafta ka skwiha ma ghənja hadik katsi, dza'a nzu-lananzula tsa mndu ya ta hafani ɳa kdekedzej.

‡ **12:20** Ngha ta Yuhwana 7:35.

26 Kata kumay mndu ta magihatá slna ná, ka sawi tsi mista da, ma tsa vli dza'a nzata i'i ya, hada dza'a nzata tsa mndu ta magihatá slna da ya guli. Ka ta magihamaga mndu ta slna, dza'a ɳlanafnja Da da ta tsa mndu ya,» ka'a nda həŋ.

Mnay Yesu ta gwada ta dza'ani mtaku

27 Ka Yesu mantsa: «Ndanana ná, wana nda tsa ɳudufa da. Sna a yu ta skwi ɳa mnay da wa. Da! Klapkla ta i'i ma na ghuya dəŋwa na ka yu, tsaw ta ghəŋja tsa ghuya dəŋwa ya klə yu ka saha ta ghəŋja hadik da ghuyay kay guli.

28 Da! Marajmara ta glakwa gha,» ka'a. «Ghadaghada yu ta marantá glakwa da, dza'a kdøy yu ta maray guli,» ka lwi gwadagata daga ta luwa.

29 «Luwa ya ta ɳəzlata,» ka dəmga ta snay. «Duh-walha Lazglafta ya ta gwadganata,» ka sanlaha.

30 Ama ka Yesu mantsa: «Tsa lwi ta gwadagata ya ná, ka ɳa da a wa, ka ɳa ghuni gwadagata tsi.

31 Ndanana tama, nda maga fitika tsanaghatá guma ta na ghəŋja hadik na. Ndanana dza'a wudidinta lu ta mghama na ghəŋja hadik na.

32 I'i, badu kapadifta§ lu ta na ghəŋja hadik ya, dza'a tħaktdak yu ta inda mnduha da i'i,» ka'a.

33 Tvi kə'a dza'a mtaku ta mnə tsi ma tsa gwadani ya.

34 «Dza'a nzata ɳa kdexedzeñ Kristi, ka aŋni tagħaftha ma deftera zlalu ná, waka kagħha tama ta mnay kazlay: Dza'a kapanafkapa lu ta Zwaŋa mndu kə'a. Wa tsa Zwaŋa mndu ya?» ka tsa dəmga ya.

§ 12:32 Ngha ta Yuhwana 3:14.

35 Ka Yesu mantsa: «Ta 6ats nzda tsuwadak karaku mataba ghuni. Tatake'a tsuwadak na ná, Mbadawambada ta mbada ma tsuwadak, yaha vli da kuzaghunaghata. Mndu ta mbada ma grum ná, sna a ta vli ta dza'a tsi wa.

36 Zlghafwazlgha ta tsuwadak ta da kaghuni tsi na, kada nzakwa kuni ka zwana tsuwadak,» ka'a nda hən̄j. Gwadata Yesu ta tsa gwada ya, ka laghu tsi ka zaghuta di'in̄j nda hən̄j, ka difaghuta.

Kwalaghuta la Yahuda ta zlghaftá Yesu

37 Kulam nda tsa mazəmzəmha mamaga tsi ta wa ira tanj ya, ka kwalaghutá hən̄j ta zlghafta.

38 Mantsa ya dza'a kel tsi ka nzakway ta6 ta gwada manda ya mna anabi Isaya kazlay:
«Mghama da, wa ta zlghaftá gwada ya gwada ʃni?
Wa maranaj Mgham Lazglafta ta mbrakwani*?»
39 Skwi kwal hən̄j zlghafta ná, wya tsi ka Isaya mnata guli:

40 «Lazglafta ta ghulpijtá ira tanj,
ka təʃjanافتا ghənja tanj,
ŋa kwala tanj nghan̄ta nda ira tanj,
ŋa kwala tanj tsatsafta da mbədaktá hən̄j ta vgha tvə
i'i
ŋa mbanafafta da ta hən̄† kə'a,» ka Lazglafta.

41 Ma tsa fitika nghan̄ta Isaya ta glakwa Yesu ka mnə tsi ta gwada ta ghənjan‡ ya, mnata tsi ta tsa gwada ya.

42 Ma va tsaya ná, mamu ndəghata la mali ta ghənja la Yahuda ta zlghaftá Yesu. Ama ka kwalaghutá hən̄j ta maranjá ghənja tanj, kabga zlən̄ja gwada da

* **12:38** Ngha ta Isaya 53:1. † **12:40** Ngha ta Isaya 6:9-10.

‡ **12:41** Ngha ta Isaya 6:1.

la Farisa, da taliñtá lu ta həŋ ma həga tagha skwa tanj.

43 Malaghumala dvafta tanj ta ghubu da mnduha ka ya da Lazglafta.

Yesu ná, tsuwadak ya

44 Ka Yesu klanjtá lwi mantsa: «Mndu ta zlghaftá i'i, i'i a zlghaf tsi wu, tsa mndu ta ghunighata ya zlghaf tsi.

45 Mndu nda ngha ta i'i, nda ngha ta mndu ta ghunighata.

46 I'i ná, tsuwadak yu, ka saha yu ta ghəŋja hadik kada kwala mndu ta zlghaftá i'i da nzata ma grum.

47 Ka nda sna mndu ta gwada mna yu, ka kwalaghutá tsi ta maga slna nda tsi katsi, i'i a dza'a tsa guma ta ghəŋjani wu, kabga sa a yu ta ghəŋja hadik ɳa tsa guma wu, sasa yu ɳa mba mnduha ta ghəŋja hadik.

48 Mndu ta vziðta ka kwalaghutá tsi ta zlghaftá gwada da, dza'a tsanaghatsa lu ta guma. Tsa gwadaha gwada yu ya dza'a tsanaghata guma badu kdakwa ghəŋja hadik.

49 I'i ná, gaghəŋ gaghəŋja da a ta gwada yu ta gwada wa. Tsa Da ta ghunighata ya ta mnihatá gwada ɳa gwaday da, nda ya ɳa ta taghay da ɳa mnduha.

50 Nda sna yu kazlay: Skwi ta mnə tsi ná, ta vlay ta hafu ɳa kdékedzeñ kə'a. Inda skwiha ta mnə yu ná, manda va skwi mniha Da da ta mna yu,» ka'a.

¹ Ta kdavakta fitik lu, gamahtsimani dza'a skala lu ta skala Pak. Nda sna Yesu kazlay: Saghasa fitik dza'a kəl tsi ka zlanatá na ghənja hadik na, ka laghu da Da kə'a. Dvudva tsatsi ta gwal ta zlghafta ma na ghənja hadik na, had kdavakta dvutani ta hən̄ wa.

² Ka zə Yesu ta skwa zay nda duhwalhani ghawu. Nziya nza tsi, għadaghada halaway ta hbutá Zudas zwaṇa Simuñ Iskaryut ɳa skwaptá Yesu.

³ Nda sna Yesu ka ghənjanī kazlay: Sa daga da Lazglafta yu, dza'a vru da Lazglafta yu kə'a. Nda sna guli kazlay: Fanamfa Lazglafta ta inda skwi ma dzvani kə'a.

⁴ Ka sli'avatá tsi ma tsa vla za skwi ya, ka sudatá tsi ta lgutani, ka klaftá tsi ta ira gwada ka hbivtā misti.

⁵ Ka tamtá tsi ta imi ma glifinj, ka mbambazə tsi ta səla duhwalhani. Ka ta takad tsi nda tsa ira gwada hbiv tsi misti ya kay.

⁶ Ka lagha tsi ta Simuñ Piyer. Ka Simuñ Piyer mantsa: «Mghama da! Kagħha ná, ɳa mbaza səla da!» ka'a nda tsi.

⁷ «Ta kdä a sna nta għa ta na skwi ta magħe yu na karaku wu, dza'a nda sna ka dazlay,» ka Yesu nda tsi.

⁸ «Kadzenkadzej, had ka ta walantá mbaza səla da wu,» ka Piyer nda tsi. «Ka mbazagħha a yu ta səla għa wu, had īma għa ma i'i wu,» ka Yesu nda tsi.

⁹ Ka'a mantsa: «Mghama da! Səlaha da kwejkwej a dza'a ka mbazihata tama wu, nda dzvuha da nda ghənja da tanī,» ka Simuñ Piyer nda tsi.

¹⁰ Ka Yesu mantsa: «Ka nda mbazambaza mndu, had ta zbəgħaltá mbaza wa. Ba səlaha kwejkwej dza'a mbambazanaghuta tsi, kabga tsuwedaka

vghani. Tsuwedaka vgha ghuni, tsaw kaghuni demdem a wu,» ka Yesu nda tsi. ¹¹ Nda sna Yesu ta mndu dza'a skwapta, tsaya kəl tsi ka mnay kazlay: Kaghuni demdem a tsuwedaka wu kə'a ya.

¹² Tahula mbambazanatani ta səlahā taŋ, ka sudglavatá tsi ta lgutani, ka nzəgladatá ka zəgəltá skwi. Ka'a nda həŋ mantsa: «Nda sna kuni ta tsa skwi mage yu ɳa ghuni ya ra?

¹³ “Mndu ta tagha skwi” ɳaŋni ka, “mghama ɳni” ka, ka kuni ta hga i'i. Ta ɳa ghuni tsaya, manda va tsaya yu.

¹⁴ Ka si i'i ta nzakway ka mgham, mndu ta tagha skwi ɳa mndu, mbaza ghuna mbaza yu ta səla ya ní, kaghuni guli ɳa mbazay ghuni mantsa ta ɳa sani nda sani.

¹⁵ Maraghunatá tsaya maraghuna yu, ɳa magay kaghuni guli manda tsa magaghuna yu ya.

¹⁶ Kahwathwata ka yu ta mnaghunata, had kwalva ta malaghutá mghamani wu, had mnda ghunay guli ta malaghutá mndu ta ghunafta wa.

¹⁷ Ka nda sna kuni ta tsaya, dza'a rfu kuni kata magay kuni ta slna nda tsi.

¹⁸ Nda kaghuni demdem a ta gwada yu ta tsa gwada ya wu, nda sna yu ta gwal zabap yu. Tsa gwada nda vindā ma defteri ya ná, dīna ka magatani mantsa. “Mndu ta zə ɳni ta skwa zay kawadaga nda tsi ta lidista.”*

¹⁹ Ka yu ta mnaghunata daga ndanana ma kdaku skwi ka slata. Mantsa tama ka slasla skwi ya, ɳa zlghafta ghuni kazlay: “I'i ná, i'i ya” kə'a.

²⁰ Kahwathwata ka yu ta mnaghunata, ka tsu'aftsu'a mndu ta mndu dza'a ghunafta yu katsi

* ^{13:18} Ngha ta Zabura 41:10.

ná, i'i tsu'af tsi. Ka tsu'aftsu'a tsi ta i'i, tsu'aftsu'a guli ta mndu ta ghunighata,» ka'a.

Sli'a Zudas skwaptá Yesu

Mat 26:20-25, Mak 14:17-21, Luk 22:21-23

21 Tahula kdiňta Yesu ta mana tsa gwadaha ya, ka ghudzavaftá ħjudufani, ka'a mantsa: «Kahwathwata ka yu ta mnaghunata, mamu sani ma kaghuni dza'a skwaptá i'i,» ka'a mnanańta həñ baz.

22 Ghurghurghur, ka duhwalhani ka nanagħa vgha tań. Sew sna a həñ ka ta wa ta mna tsi wa.

23 Tsaw sani turtuk mataba duhwalhani, tsa ta mamə Yesu ya, tavata Yesu nzanavata tsi.

24 «Wa na mndu ta gwadə ka ta ghəñjani na na? ka ka dawanja da tsi 6a?» ka Simuň Piyer nda tsi nda dzvu.

25 Mantsa ya tama, «Waya ní mghama da,» ka tsa duhwal ya fadagħatá ghəñ da għuva Yesu ka daway.

26 Ka Yesu mantsa: «Tsa mndu dza'a ni'agafta yu ta ndurzla ċafa ka vlańta ya ná, vani tsaya,» ka'a nda tsi. Ka ni'agaftá tsi ta ndurzla ċafa ka vlańta Zudas zwańja Simuň Iskaryut.

27 Na gi tsa zlghafta Zudas ta tsa ndurzla ċafa ya, gi lama halaway dida tsa. «Maga misimmisim ta skwi ta kumə ka ta magay,» ka Yesu nda tsi.

28 Had mndu dər ka turtuk mataba tsa gwal ta nzata ka za skwi ya nda sna ka kabgawu kəl tsi ka mnay ħani mantsa wa.

29 Zlah la skwaktá skwi ja za skalu, ka la valańta skwi ta gwal ka pſu a ka Yesu nda tsi, ka sanlaha ta ndanay, kabga da Zudas zliga tska skwa tań.

30 Na zlghafta Zudas ta tsa ndurzla ċafa ya, ka gi sabə tsi dzibil. Rvidik vli ta tsa luwa ya.

Dvuwadva ta vgha ghuni

³¹ Tahula sagħwa Zudas dzibil, ka Yesu mantsa: «Ndana na ɻanaftha lu ta Zwaġa mndu. Ka ɻanafta lu ta Lazgħafta guli nda ma tsatsi.

³² Ka nda ma tsatsi zlagiġiñta Lazgħafta ta glak-wani ya, dza' a marigjimara ma vərda tsatsi ta glakwa zwaġ guli, dza' a gi magay ndana ndana.

³³ Zwana da, ta babs yeya nzda da kawadaga nda kaghuni, dza' a zbay kuni ta i'i. Manda va ya mnana yu ta la Yahuda kazlay: Lavinj a kuni ta 6ħata ma vli ta dza' a yu wu kə'a ya, manda tsaya ta mnaghunanta yu ta kaghuni guli ndana.

³⁴ Wana lfida zlalu ta vlagħunata yu. Dvuwadva ta vgha ghuni sani nda sani. Manda va ya dvu i'i ta kaghuni ya, dvuwadva kaghuni guli ta vgha ghuni sani nda sani.

³⁵ Ka ta dvuadva kuni ta vgha ghuni sani nda sani katsi, ta tsaya dza' a snajta mnduha kazlay: Duhwalha da kuni kə'a,» ka'a.

Mnay Yesu ta krugħuva Piyer

Mat 26:31-35, Mak 14:27-31, Luk 22:31-34

³⁶ Ka Piyer mantsa: «Mghama da! dza' a diga ka na?» ka'a nda tsi. «Lavinj a ka ta 6ħata da tsa vli ta dza' a yu ya ndanana wu, dazlay ya, dza' a 6ħaħha ka mista da,» ka Yesu nda tsi.

³⁷ Ka Piyer mantsa: «Mghama da! kabgawu dza' a kwal yu lavijtá 6ħata mista għa ndana na? Dər ja dzatá i'i tsi, fafha yu ta vgha da ka ja għa,» ka'a nda tsi.

³⁸ Ka Yesu mantsa: «Va kahwathwata, fafha ka ta vgha għa ja da ra? Kahwathwata ka yu ta mnaghata, ma kdaku vazak wahata ná, hkien sela

dza'a mnata ka kazlay: Sna a yu ta na mndu na wu, kə'a nda i'i,» ka'a.

14

Nda ma Yesu tva dza'a da Da

¹ Ka Yesu nda duhwalhani kay guli mantsa: «Yaha ɻudufa ghuni da tsu, fafwafa ta ghə̄ja ghuni ta Lazglafka faf kuni guli ta ghə̄ja ghuni ta i'i.

² Nda ndəgha vla nzaku ma hə̄ga ga Da da, ka má had tsi mantsa wu, má mnaghunamna yu. Dza'a nda sli'a yu da payaghunatá vli.

³ Tahula laghwa da ka payaghunatá vli, dza'a vravavra yu, ɻa hlay da ta kaghuni tavata i'i. ɻa mutsafta kaghuni guli ta nzaku ma vli dza'a nzata i'i, ka'a.

⁴ Wya nda sna kaghuni ta vli ta dza'a yu, nda sna kuni ta tvi guli,» ka'a.

⁵ Ka Tuma mantsa: «Mghama da, sna a ɻni ta vli ta dza'a ka wu, waka aŋni dza'a snaŋtā tvi?» ka'a nda tsi.

⁶ Ka Yesu nda tsi mantsa: «I'i tvi, i'i kahwathwata, i'i hafu. Had mndu dza'a lavintá lami da hə̄ga ga Da, ka nza a tsi nda tvə i'i wa.

⁷ Ka nda sna kuni ta i'i dza'a nda sna kuni guli ta Da da. Ndanana ná, nda sna kuni, nda ngha kaghuni guli,» ka'a nda tsi.

⁸ Ka Filip mantsa: «Mghama da! Maran̄namara ta tsa Da ya, ka zdafta ɻudufa ɻni,» ka'a nda tsi.

⁹ Ka Yesu nda tsi mantsa: «Nda kda fitika da kawadaga nda kaghuni Filip ná, ta sna a ka ta i'i ra? Ka nda ngha mndu ta i'i ná, nda ngha ta Da. Waka ka dza'a mnay kazlay: Maran̄namara ta Da kə'a na?

¹⁰ Zlghaf a ka kazlay: Ta nzaku ma Da i'i, Da guli ta nzaku ma i'i kə'a ra? Nana gwadaha ta mnaghunata yu na ná, ma ghə̄ja da a ta kla'ata yu wa. Tsa Da ta nzaku ma i'i ya ta maga tsa slnaha ya.

¹¹ Fafwa fa ta ghə̄ja ghuni ta skwi ta mnaghunata yu kazlay: I'i ta nzaku ma Da, Da guli ta nzaku ma i'i kə'a ya. Fafwafa ta ghə̄ja ghuni dər ta ghə̄ja tsa slnaha yeaya tsi.

¹² Kahwathwata ka yu ta mnaghunata, mndu ta zlghaftá i'i, dza'a magay tsatsi guli ta slna ta magə yu. Dza'a magay ka malaghuta kabga nda sli'a i'i da Da da.

¹³ Mantsa tama, inda skwi dza'a kuni dawanta nda hga da, dza'a magay yu, kada maran̄ta Da ta glakwani nda ma zwaŋ.

¹⁴ Ka dawantdawa kuni ta sana skwi nda hga da, dza'a magay yu,» ka'a.

Dza'a ghunaga ghuna Da ta Sulkum nda għuġba

¹⁵ «Ka d'vuðva kuni ta i'i, dza'a snasna kuni ta zlahuha da.

¹⁶ I'i, dza'a daway yu da Da ta sana mndu ja ghunəgħagħunatani ja nzatani ja dekdek kawadaga nda kaghuni ja kata kaghuni.

¹⁷ Tsa mndu ya ná, Sulkuma kligħntá kahwathwata ya. Lavinj a mndu ma ghə̄ja hadik ta tsu'afwa. Lavinj a hə̄j ta snan̄ta guli wa. Kaghuni nda sna kaghuni, kabga ta għadha kawadaga nda kaghuni, dza'a għavagħda ja dekdek ma ħu fuq kaghuni.

¹⁸ I'i, zlagħunata a yu manda zwana tawakri wu, dza'a vrugħagħavra yu da kaghuni.

19 Ta 6ats nzda da, nghajta a mnduha ma ghəja hadik ta i'i wa. Kaghuni ya, dza'a nda ngħa kuni ta i'i, kabga ta nzakw nda hafu i'i, dza'a nzata nda hafu kaghuni guli.

20 Bađu tsaya dza'a snañta kuni kazlay: Ta nzaku ma Da i'i, ta nzaku ma i'i kaghuni, i'i guli ta nzaku ma kaghuni yu k'a.

21 «Ka ḥanaña mndu ta zlahuha da ka snata, tsaya mndu ta dvutá i'i. Dza'a dvudva Da da ta tsa mndu ta dvutá i'i ya. I'i guli dza'a dvudva yu ḥa maranañta da ta nzakwa da,» ka'a.

22 «Kinawu ka kagħa dza'a maravata da ajeni, kul maravata ka da mnduha ta ghəja hadik na?» ka Zuda, Zudas Iskaryut ya a wa.

23 Ka Yesu nda tsi mantsa: «Ka dvudva mndu ta i'i, dza'a ḥanaña ta gwada da, dza'a dvudva Da da ta tsatsi guli. Ḫa sagħha ḥni nda Da da tani ḥa nzakwa ḥni ga taŋ.

24 Ka dvu a mndu ta i'i wu katsi, ḥana a ta gwada da wu, nana gwada ta mnaghunata yu ta snə kuni na ná, kla a ma ghəja da a yu wu, tsa Da da ta ghunighata ya ta mnihata.

25 «Mnaghunamna yu ta tsaya ta wana yu kawadaga nda kaghuni na.

26 Tsa mnda kata mndu dza'a saha ya, Sulkum nda għuġa ya dza'a ghunagata Da nda hga da. Tsatsi dza'a tagħaghunaftá inda skwi, ḥa havagħu-naktá inda gwada managhuna yu.

27 «Zdaku ya ta zlaghunantu yu*. Zdakwa da ya ta vlagħunata yu. Vla a yu ḥa ghuni manda ya ta vlə mnduha ma ghəja hadik wa. Yaha ḥu fuq ghuni da tdu, yaha kuni da zləj.

* **14:27** Ngha ta Isaya 9:5.

28 Nda sna kuni ta gwada mnaghuna yu kay, “nda sli’ a yu, dza’ a vragaghavra yu da kaghuni.” Ka ta dvay kuni ta i’i katsi ná, dza’ a rfay kuni ta rfu ta ghə̄ja má snajta ghuni kazlay: Nda sli’ a yu da Da kə’ a, kabga mal Da ka i’i.

29 Wana yu ta mnaghunatá tsa skwiha ya ndanana ma kdsaku hə̄j ka slata, kada zlghafta kuni ta skwi ta mnaghunata yu, slarə tsi.

30 Hadgwada ta dagala ta ḥa mnaghunata da wu, kabga wya tsa ghwadaka mghama na ghə̄ja hadik na ya ta sagha. Tsaw lavin a ta ḥraptá i’i wa.

31 Dina ka snajta mnduha ta ghə̄ja hadik kazlay: Dvudva yu ta Da kə’ a. Inda skwiha ta magə yu guli ná, manda va ya mniha Da ta maga yu. Sli’afwasli’ a hadna mbadma,» ka’ a.

15

Yesu varda fwa Inabi

1 «I’i varda fwa inabi, Da da mnda hvay. **2** Inda dzva fu ta dzuslafta ta i’i, kul had ta yaku ná, ta tsin̄tsa. Inda dzva fu ta dzuslafta ta i’i ta yaku guli na, ta sladafslada ḥa sgə̄glavaghata yakwani.

3 Ghadaghada tsa gwada ta mnaghunata yu ya ta sladaftá kaghuni.

4 Gdavawagda nda ndi’atá vgha ta i’i manda ndi’atá i’i nda kaghuni ya. Lavin a dzva fu ta yafta ka ndi’ a a tsi ta dugħwañ wa. Mantsa kaghuni guli, lavin a kuni ta magatá sana skwi ka gdava a ndi’atá kaghuni ta i’i wa.

5 I’i fwa inabi, kaghuni dzvuhani, mndu ta gdavata ndi’atani ta i’i manda i’i nda tsatsi ya,

dza'a yaf ya tsatsi rgədzə6. Ka had i'i wu, lavinj a kuni ta magatá sana skwi wa.

⁶ Ka gdava a ndi'atá mndu ta i'i ná, dza'a wudidinj wuda lu manda dzva fu ɳa ghwalutani, ɳa hlaftá tsa dzvuhani ya, ka pghamta ma vu, ɳa drutani.

⁷ Ka gdavagda ndi'atá kaghuni ta i'i, ka gdavagda gwada da guli ma kaghuni katsi, dawawaðawa ta inda skwi ta kumə kuni, dza'a mutsay kuni.

⁸ Ka rgədzə6 ta yafta kuni ta maray kuni kazlay: Duhwalhani aŋni kə'a, tsaya dza'a maranjá glakwa Da da.

⁹ Dvudva i'i ta kaghuni manda va ya dvu Da da ta i'i ya. Gdavawagda ma dvutá mnnda da.

¹⁰ Ka ta snasna kuni ta zlaha da, dza'a gdavagda kuni ma dvutá mnnda da. Manda tsaya snata i'i ta zlaha Da da, kəl i'i ka gdavata ma dvutá mnndani.

¹¹ «Mnaghunamna yu manda va tsaya kada yifafta rfa da ma kaghuni, ɳa ndəghafta rfa kaghuni guli.

¹² Wya zlaha da ta mnaghunata yu, dvuwadva ta vgha ghuni sani nda sani manda va ya dvu i'i ta kaghuni ya.

¹³ Had sana dvutá mndu ta malaghuta ta ghənja vlata mndu ta hafani ɳa grahani wa.

¹⁴ Ka ta magay kuni ta skwi ta mnaghunata yu ná, nda nza kuni ka graha da.

¹⁵ Hgəgla a yu ta kaghuni ka kwalvaha wu, kabga sna a kwalva ta skwi ta magə daŋahəgani wa. Graha da ta hga i'i ta kaghuni, kabga inda skwi tagħaf yu da Da da ná, snaghunamsna yu.

¹⁶ Kaghuni a ta zbaptá i'i wu, i'i ta zabaptá kaghuni, ka faghunaghata slna ɳa magay, ɳa yafta ghuni, ɳa gdavata tsa yakwa ghuni ya. Mantsa

tama, dza'a vlaghunavla Da da ta inda skwi dza'a kuni dawanja nda hga da.

¹⁷ Skwi ta mnaghunata yu ná, ka dvuta kuni ta vgha ghuni sani nda sani,» ka'a.

Kwalaghuta ghəjja hadik ta i Yesu nda duhwali-hani

¹⁸ Ka Yesu mantsa: «Ka ta husaħhusa kuni ta mnduha ta na ghəjja hadik na katsi, tiġel i'i ta husantá həej ka kaghuni.

¹⁹ Ka má ɳa na ghəjja hadik na ka ghuni katsi, má dza'a dvafdva mnduha ta na ghəjja hadik na ta kaghuni, kabga ɳa taŋ kuni mazlay. Zabapzaba yu ta kaghuni, ka hliligħtā kaghuni mataba mnduha ta ghəjja hadik. Ta ka ɳa mnduha ta ghəjja hadik a kaghuni wu, kəl kuni ka husantá həej.

²⁰ Havakwahava ta gwada mnaghuna yu. "Malagħumala a kwalva ka Maləmani wa." Ka si ghuyđipghuya mnduha ta danja, dza'a ghuyay həej ɳa kaghuni guli. Ka si snasna həej ta gwada da, dza'a snay həej ta ɳa ghuni guli.

²¹ Ta gwada ta i'i dza'a maga həej ta tsaya ɳa ghuni, kabga sna a həej ta mndu ta ghunighata wa.

²² Ka má sna a yu wu, ka má had gwada walaj yu ta mnanatá həej wu, má had dmakwa taŋ wa. Ndananana tama, lavglinj a həej ta mnay kazlay: Had dmakwa jni wu kə'a wa.

²³ Ka ta husaħhusa yu ta mndu, ta husaħħusa Da da ta tsa mndu ya guli.

²⁴ Ka má maga a yu mataba taŋ ta slnaha ya kul walantá sani ma mndu ta magata wu katsi, má had dmakwa taŋ wa. Ndananana, nda ngha həej ta slnaha da, ka husantá yu ta həej nda Da da tani.

²⁵ Tsaw slasla tsaya mantsa ya, ḥa nzakwa tsa gwāda nda vinda ma deftera zlaha tanj ta mnay kazlay: Ka bətbət husanṭa* yu ta hən̄ kə'a ya, manda va tsaya nzakwani.

²⁶ «Tsa mnda kata kaghuni dza'a saha ya, Sulkum ta kligintá kahwathwata ya dza'a saha daga da Da. Dza'a mnay ta gwāda ta i'i.

²⁷ Kaghuni guli, dza'a mnay kuni ta gwāda ta i'i, kabga kawadaga kuni nda i'i, daga ka yawu zlrafta mu ta nzaku,» ka'a.

16

¹ Ka Yesu mantsa: «Managhuna mana yu ta tsa skwiha ya, kada kwala kuni zlanavatá zlghay nda ḥudufa ghuni.

² Dza'a talintala lu ta kaghuni ma həga tagha skwa la Yahuda. Tsaya ya a vani wu, ta saghasa fitik dza'a kəl mnduha dza'a pslatá kaghuni ka ndanay kazlay: Na skwi maga mu na ná, magamaga mu ta skwi ta zdəganatá Lazglafta kə'a.

³ Mantsa ya dza'a maga hən̄, kabga sna a hən̄ ta dər Da, dər i'i wu,» ka'a.

Dza'a sasa Sulkum nda ghuṭa

⁴ Ka'a guli mantsa: «Ka saghasa tsa fitik ya, dza'a havakhava kuni ta skwiha managhuna yu. Tsaya kəl yu ka managhunatá tsahaya. Ta kawadaga yu nda kaghuni kwal yu ka mnaghunata daga tanṭaj.

⁵ Ndanana dza'a da mndu ta ghunigiha yu. Sew haḍya mataba ghuni ta ḫaway kazlay: Dza'a da wa ka na kə'a wa.

* ^{15:25} Ngha ta Zabura 35:19, 69:5.

6 Ama ma mnaghunajta da, ka gurdutá ηudufa ghuni.

7 Kahwathwata na skwi ta mnaghunata yu na. Mal ma na lagħwi dza'a lagħu yu na kata ta kaghuni. Ka lagħu a yu wu, sata a tsa mndu dza'a kata kaghuni ya da kaghuni wa. Ka lagħula yu, dza'a ghunəgaghuna ghuna yu.

8 Ka sasa tsi, dza'a mnanamna ta mnduha ta ghənja hadik ta krugħuva taŋ ta ghənja skwi ka dmaku nda ya ta ghənja skwi tdfukwa, nda ya ta ghənja skwi ka guma.

9 Ta nanay mnduha ta ghənja hadik ta ghənja tanj ta ghənja skwi ka dmaku, kabga kwala taŋ kul zlghaftá i'i.

10 Ta nanay mnduha ta ghənja hadik ta ghənja tanj ta ghənja skwi tdfukwa, kabga nda sli'a i'i da Da, ngħegħla janta a kuni ta i'i wa.

11 Ta nanay mnduha ta ghənja hadik ta ghənja tanj ta ghənja skwi ka guma, kabga nda ghada tsanagħatá guma ta għwa daka mghama na ghənja hadik na.

12 «Ta dagala skwi má ja managhunata da, tsaw laviñta a kuni ta ḥaġa ftid wa.

13 Ka sasa tsa Sulkum ta mnigjintá kahwathwata ya, dza'a snaghunamsna ta inda kahwathwata. Gwadha ma ghənjan i dza'a kla'ata tsi ka mnay wa. Inda skwi dza'a snajta tsi, dza'a tsi mnay, ja mnaghunatani ta skwi dza'a slaku ta kema.

14 Tsatsi dza'a marajtā glakwa da, kabga skwi da i'i dza'a tsu'afha tsi ja mnay ja ghuni.

15 Inda skwa Da da ná, ja da ya. Tsaya kel yu ka mnaghunata kazlay: Skwi da i'i dza'a klafta tsi ja mnay ja ghuni kə'a ya,» ka'a.

Dza'a mbədavafmbəda taw ka għuħasu

¹⁶ Ka'a guli mantsa: «Ta bets nzda, nghəgħlanja a kuni ta i'i wa. Bats nzda guli, dza'a nghəgħla jngha kuni ta i'i [kabga nda sli'a yu da Da,]» ka'a.

¹⁷ Ka sanlaha ma duħwalhani mataba hahę́j hahę́j mantsa: «“Ta bets nzda nghəgħlanja a kuni ta i'i wu, 6ats nzda guli ná, dza'a nghəgħla jngha kuni i'i guli. Nda sli'a yu da Da,” ka'a ná, gwada wu tsa gwada ya ta gwadsamata tsi na?»

¹⁸ «“Ta bets nzda” ka'a ya ní, nu ghəj̄ tsaya ma gwada tama? Sana a amu ta skwi ta kumə tsi ta mnay wu,» ka hę́j.

¹⁹ Daslafta Yesu ta skwi ta kumə hę́j ta daway da tsi, ka'a nda hę́j mantsa: «Ta dādawavustá kuni mataba ghuni ta ghəjja skwi mnə yu kazlay: Ta bets nzda nghəgħlanja a kuni ta i'i wu, 6ats nzda guli, dza'a nghəgħla jngha kuni ta i'i kə'a ya ra?

²⁰ Kahwathwata ka yu ta mnaghunata, dza'a taway kuni ta taw, dza'a ḥadax kuni ta ghəj̄, ta rfu mnduha ta ghəjja hadik ta rfu. Dza'a gurđaku ḥjudufa ghuni, ḥa nutá tsa gurđatá ḥjudufa ghuni ya ka rfu.

²¹ Ka saghasa fitika dgakwa marakw ná, ta ghuyay ta danja ta basay. Na gi yatani ta tsa zwañ ya, gi zanaptani ta tsa ghuya danjwani ya. Ta rfay ta rfu katakata, kabga nghajtani ta mnda səla ta saha ta ghəjja hadik.

²² Mantsa ya ta 6asa kaghuni ndanana guli. Tsaw ta dza'a guyaku amu, ḥa rfay ghuni ta rfu. Had mndu dza'a lavijtá klaghutá tsa rfu ya da kaghuni wa.

²³ «Ka saghasa tsa fitik ya, had kaghuni dza'a dawa jnha skwi nda dawa da i'i wa. Kahwathwata

ka yu ta mnaghunata, dza'a vlaghunavla Da ta
inda skwi. Dza'a kuni dawanja nda hga da.

²⁴ Kulam gwatna had sana skwi ta kdə dawanja
kuni nda hga da wa. Dawawadawa dza'a mutsay
kuni, kada ndəghafta ηudsufa ghuni da rfu,» ka'a.

Għubasapta Yesu ta ghənja hadik

²⁵ Ka'a guli mantsa: «Ka mahdihdi mnaghunata
yu ta tsa gwada ya. Dza'a sagħasa fitik dza'a kwal
yu mnəgħelha mantsa ηa ghuni, ηa mnaghunantja da
ta skwi tsidid ta ghənja Da.

²⁶ Ma tsa fitik ya, kaghuni ka ghənja ghuni dza'a
dawa skwi da Da nda hga da, dər maga a i'i ta du'a
da tsi ηa ghuni.

²⁷ Vərda Da kaghəjani ná, ta dvay ta kaghuni
kabga ta dvay kaghuni ta i'i. Grafgra kaghuni guli
kazlay: I'i ná, sa daga da Lazgħalfta yu kə'a.

²⁸ Sli'af daga da Da i'i ka saha ta ghənja hadik.
Ndanana guli, wana yu ta sli'affta ta ghənja hadik
ka vru da Da,» ka'a.

²⁹ Ka duħwalhani mantsa: «Had mahdihdi ma
na tama wa. Wya zlra ka ta kligiñtā ghənja gwada.

³⁰ Ndanana tama, nda sna ηni kazlay: Nda sna
ka ta inda skwi kə'a. Ma kdaku mndu ka dawanja
skwi da kagħha, nda sna kagħha ta skwi ta kumətsi ta
daway. Tsaya kəl ażjni ka zlghafta kazlay: Sa daga
da Lazgħalfta kagħha kə'a,» ka həej nda tsi.

³¹ Ka Yesu nda həej mantsa: «Ndanana zlra
kaghuni ta zlghafta ba?

³² Wya fitik ta sagħha, nda ghada va sagħani
katēk ηa wutsata ghuni ta vghha, ta ksə ya ta tvani
ta ksə ya ta tvani, ηa zlidivata ghuni turtukwa

da. Tsaw kahwathwata ná, turtukwa da a yu wu, kabga kawadaga ɳni nda Da.

³³ Managhunamana yu ta inda tsaha ya, kabga ɳa mutsafta ghuni ta zdaku ma nzakwa guyata vgha ghuni nda i'i. Dza'a ghuyay mnduha ta ghəja hadik ta dənwa ɳa ghuni. Ka nzata kuni drusa. I'i, għuħasapgħuħasa yu ta mbrakwa na ghəja hadik na,» ka'a.

17

Ndəħay Yesu ta dzvu ta ghəja duħwalhani

¹ Tahula gwadata Yesu ta tsa gwadaha ya, ka nghadaftá tsi nda ta luwa. Ka'a mantsa: «Da, nda maga fitik! Marajmara ta glakwa zwaṇa għa ɳa marajta zwaṇa għiex ta glakwa għa.

² Vlaṇvla ka ta mbraku ta ghəja inda mnda sela, ɳa vlaṇtani ta hafu ɳa kċekedzej ta għal pħam ka ta həej ma dzvani.

³ Hafu ɳa kċekedzej ná, tsaya snanġa tanj ta kagħha. Kagħha vərða Lazgħa turtuktuk, nda snanġa tanj ta mndu ya għunaga ka ta nzakway ka Yesu Kristi.

⁴ Marajmara yu ta glakwa għa ta ghəja hadik, kdinjkda yu ta magatá slna ya vliha ka ɳa magay.

⁵ Ndanana tama Da ná, ɳliċiif ɳla da kagħha manda nzatá nzakwa da si ta kul zlraftá ghəja hadik ya.

⁶ Snanamsna yu ta hga għa ta għal hligiñ ka ma ghəja hadik ka vlihata ya. Si ka ɳa għa həej, ka hlaftá ka ta həej ka vlihata. Ka snatá həej ta gwada għa.

⁷ Ndanana ná, nda sna həej kazlay: Inda skwi ya vliha ka ná, sagħha da kagħha kə'a.

8 Mnanamna yu ta həŋ ta gwada ya mniha ka, tsu'aftsu'a həŋ. Nda sna həŋ dar kazlay: Daga da kagha sagha yu kə'a, zlghafzlgħa həŋ guli kazlay: Kagħha ta ghunighata kə'a.

9 «Ta ghənja hahəŋ ta maga yu ta du'a, maga a yu ta du'a ta ghənja pħakwa mnduha ma ghənja hadik wa. Ta ghənja hahəŋ ta maga yu ta du'a, kabga ɳa għa həŋ.

10 Inda tsaha ta nzakway ka ɳada ya ná, ɳa għa həŋ. Inda tsaha ta nzakway ka ɳa għa ya guli ná, ɳa dā həŋ. Ta maravamara glakwa dā ma həŋ.

11 «Ta had i'i ma ghənja hadik wa. Hahəŋ ná, tata ghənja hadik həŋ. Ta dza'a da kagħa i'i. Da dā, kagħha ta nzakway nda għuha, ɳanana ta həŋ nda mbrakwa għa. Nda mnderga tsa mbraku vliha ka ya, kada nzakwa həŋ ka mndu turtuk manda nzakwa u ka mnda turtuk ya.

12 Ma tsa nzakwa da kawadaga nda həŋ ma ghənja hadik ya ná, si ta nghay yu ta həŋ nda mbrakwa għa ya vliha ka. ɳanana yu ta həŋ, had ya ta zadavaghuta wu, ba ya ta nzakway nda fa ɳa zwaduta, ɳa ksfintá skwi ya nda vinda ma defteri yeya ta zadapta.

13 Ndananana dza'a da kagħha yu. Manda tsaya ta mna yu ma na nzakwa da tata ghənja hadik na, kada ndəgħafta rfa dā ma həŋ.

14 Mnanamna yu ta gwada għa ta həŋ. Tsaya kəl həŋ ka husantá mnduha ma ghənja hadik, manda nzakwa i'i kul had'ka ɳa ghənja hadik ya.

15 Ndəba a yu ta dzvu da kagħha ɳa hlapptá həŋ ma ghənja hadik wa. Ama nghay yeya dza'a ka ngha həŋ da katkata tsa ghwaðak ya.

16 Manda nzakwa i'i kul had ka ɳa ghəɳja hadik ya ná, manda tsaya nzatá nzakwa hahəŋ, nza a həŋ ka ɳa ghəɳja hadik wa.

17 Niŋna ta həŋ ka ɳa gha, nda ma kahwathwata. Gwada gha ná, kahwathwata nzakwani.

18 Manda ya ghunaga kagha ta i'i ta ghəɳja hadik ya, i'i guli, ta ghunay yu ta hahəŋ ta ghəɳja hadik.

19 I'i faghafa yu ta ghəɳja da ka ɳa taŋ, kada nzakwa hahəŋ guli ka ɳa gha kahwathwata.

20 «Ta ghəɳja na hahəŋ na yeya a ta maga yu ta du'a wu, ta magay yu ta du'a guli ta ghəɳja gwal dza'a zlghafta i'i nda ma gwada taŋ,

21 kada nzakwa həŋ demdem ka mnda turtuk. Da! Ka nza həŋ ka yakwa u manda guyatá u, kagha ma i'i, i'i ma kagha ya. Ka nza həŋ ka mnda turtuk ɳa mnay mnduha ma ghəɳja hadik kazlay: Kagha ta ghunighata kə'a.

22 «I'i, ɳlanafjla yu ta həŋ, manda tsa ɳlidifta kagha ya, kada nzakwa həŋ ka mndu turtuk, manda nzakwa u ka mndu turtuk,

23 i'i ma hahəŋ, kagha ma i'i ya. Manda tsaya dza'a kəl həŋ ka nzakway kahwathwata ka mndu turtuk, kada snajta mnduha ma ghəɳja hadik kazlay: Kagha ta ghunighata, dvudva kagha ta həŋ manda ya dvu kagha ta i'i guli ya kə'a.

24 **Da!** Tsəna mnduha vliha ka na ná, ta kumay yu ta nzakwa taŋ ma vli ya nza i'i, ɳa nghay taŋ ta glakwa da ya vliha kagha, kabga dvudva ka ta i'i daga ta kul zlraftá ghəɳja hadik.

25 **Da da!** Tuđukwa nzakwa kagha, tsaw sna a mnduha ma ghəɳja hadik ta kagha wa. I'i, nda sna yu ta kagha, na hana guli, tsatsaftsatsa həŋ kazlay: Kagha ta ghunighata kə'a.

26 Snanamsna yu ta kagha ta həŋ, ta dza'a snəglanamsna yu ta həŋ, kada nzamta tsa dvu dvaf ka ta i'i ya ma həŋ, nja nzamta i'i ma həŋ guli,» ka'a.

18

Ksafta sludziha ta Yesu

Mat 26:47-56, Mak 14:43-50, Luk 22:47-53

1 Tahula kdiŋta Yesu ta tsa gwadaha ya, ka sli'aftá tsi nda duhwalhani ka laghwi ta 6la lika Sedrunj. Mamu sana kwambalu mantsa vli ya, ka lamə tsi dida kawadaga nda həŋ.

2 Nda sna tsa Zudas ta dza'a skwapta ya guli ta tsa vli ya, kabga snusna Yesu ta lagha da tsā vli ya kawadaga nda həŋ.

3 Ka hlanhaftá la mali ta ghəŋja gwal dra skwi nja Lazglafta, nda la Farisa ta sludziha, nda gwal ta ngha həga Lazglafta, ta Zudas. Ka sli'aftá həŋ nda huzla vulu nda huzla vulu, nda pelapela nda pelapela, nda pinatá vu nda pinatá vu. Ka lagha həŋ da tsa gam ya.

4 Manda ya nda sna Yesu ta skwi dza'a slanaghata, ka sli'aftá tsi da gəma həŋ. Ka'a mantsa: «Wa ta zbə kuni na?» ka'a nda həŋ.

5 Ka həŋ mantsa: «Yesu mnda la Nazaret ya ta zbə ɻni,» ka həŋ nda tsi. «I'i nana,» ka'a nda həŋ. Ta sladu tsa Zudas ta dza'a skwapta ya kay tavata həŋ.

6 Na tsa mnay Yesu nda həŋ kazlay: I'i nana kə'a ya, dəm turtuk ka həŋ vraghuta nda ga muhul hul, ka zlambutá həŋ siy ta hadik.

7 «Wa ta zbə kuni ka kuni ka na?» ka'a dawgħlanja da hən. «Yesu mnda la Nazaret ya ta zbə ɻni,» ka hən.

8 «Vadha nana a ka yu nda kaghuni kay ra! Ka si i'i ta zbə kuni ya ní, zlanawa nanaha na tsa, ka lagħwa hahən,» ka Yesu nda hən.

9 Kəl tsi ka mnay mantsa ya ná, ɻa nzakwani manda va tsa gwada mnə tsi kazlay: Had ya dər turtuk zaðanagħu yu mataba gwal ya vliha ka wu kə'a ya, ya.

10 Mamu kafay da Simuŋ Piyer, ka tsəħagaptá tsi ka tsanamtá sani ma kwalva mali ta ghənja gwal dra skwi ɻa Lazgħafta, ka tsaghutá sləmənjanī nda ga zegħwi. Malkus hga tsa kwalva ya.

11 Ka Yesu mantsa: «Vranamvra ta kafaya għa da kupakani. Ra a ka say da ta leghwa ghuya dənja ya vliha Da da wu ka ka rki na?» ka'a nda Piyer.

Kladaghata la sludzi ta Yesu da Hana

12 Lagħa tsa tskatá sludziha ya nda mghamha tan tani, nda la Yahuda ta ngha həġa Lazgħafta ya, ka ksaftá Yesu, ka habaghutá hən ta dzvuhani.

13 Ka klagħatá karaku da Hana ta nzakway ka dzidza Kayifa. Tsa Kayifa ya ta nzakway ka mali ta ghənja gwal dra skwi ɻa Lazgħafta ma tsa vaku ya.

14 Tsa Kayifa ya tsa ta vlaştá hiġiaku ta la Yahuda kazlay: Draj mtuta mndu turtuk da mnaka mn-duha, ka ya da zaðanata lu ta inda mndəra mndu* kə'a ya kay.

* **18:14** Ngha ta Yuhwana 11:49.

*Duhwala Yesu a yu wu, ka Piyer
Mat 26:69-70, Mak 14:66-68, Luk 22:55-57*

¹⁵ Ka sli'aftá i Piyer nda sna duhwal, ka dza'a ta hula Yesu ta hula Yesu. Tsa sana duhwal ya ná, nda sna tsa mali ta ghənja gwal dra skwi ḥa Lazglafta ya. Ka lamə tsi mista Yesu da dabí ma huđa həga ga tsa mali ta ghənja gwal dra skwi ḥa Lazglafta ya,

¹⁶ ta sladaghutá Piyer ma bli ta watgha. Ka vra-gaptá va tsa duhwal snaj mali ta ghənja gwal dra skwi ḥa Lazglafta ya, da gwadganatá tsa marakw ta ngha watgha ya. Ka hgadamtá tsi ta Piyer.

¹⁷ Ka'a nda tsi mantsa: «Tekw a kagħha mataba duhwalha tsena mndu na guli wu ri?» ka tsa marakw ka kwalva ta ngha watgha ya nda Piyer. «Tekw a i'i mataba tanj wu,» ka Piyer.

¹⁸ Ka vanagħatá kwalvaha nda gwal ta ngha həga Lazglafta ta vu, ka slinə hən, kabga mtasl vli. Ka lagħha Piyer guli da slinganatá hən.

*Daway Hana ta gwada da Yesu
Mat 26:59-66, Mak 14:55-64, Luk 22:66-71*

¹⁹ Ka'a nda tsi mantsa: «I wa duhwalha għa na? Nahgħani ta tagħha ka ḥa mnduha na?» ka tsa mali ta ghənja gwal dra skwi ḥa Lazglafta ya, nda Yesu.

²⁰ Ka Yesu nda tsi mantsa: «Bañluwa si ta mna yu ta gwada ḥa inda mndu ma həga tagħha skwa la Yahuda nda ya ma həga Lazglafta. Ma vli ta tskavata inda la Yahuda si ta għadha yu ta tagħha skwiha. Had sana skwi mna yu kdekkdék wa.

²¹ Kabgawu ta kəl kagħha ka daway da i'i na? Dawa da gwal si ta sna tsa skwi ta mnə yu ḥa tanj

ya 6a. Nda sna hahəj dīnadīna ta skwi mnana yu ta həj,» ka'a nda tsi.

²² Na tsa mnata Yesu mantsa ya, ka sli'aftá sani mataba tsa gwal ta ngha həga Lazglafta ya, ka lagha dgharuntá Yesu. «Mantsa ta zlgha ka ta wi ɳa mali ta ghənja gwal dra skwi ɳa Lazglafta ra?» ka'a nda tsi.

²³ Ka Yesu mantsa: «Ka mamu ghwaðaka skwi mna yu ya kay, mnamañmna. Ala ka si tðukwa gwada mna yu, kabgawu ta kəl lu ka dza i'i na?» ka'a nda tsi.

²⁴ Ka ghunaftá Hana nda va tsa habatá dzvuhani ya da tsa Kayifa ta nzakway ka mali ta ghənja gwal dra skwi ɳa Lazglafta ya.

Duhwala Yesu a yu wu, ka Piyer kay guli
Mat 26:71-75, Mak 14:69-72, Luk 22:58-62

²⁵ Ma tsa fitik ya, hada Simunj Piyer ta slinutá vwani. «Tekw a kagha mataba duhwalha tsəna mndu na guli wu ri?» ka lu nda tsi. «Siga! had i'i mataba tanj wu,» ka Piyer ka wadutá vli.

²⁶ «Ngha a yu ta kagha kawadaga nda tsəna mndu na ma gam ra?» ka sani mataba kwalvaha tsa mali ta ghənja gwal dra skwi ɳa Lazglafta ya. Tsatsi ná, la tanj ma tsa mndu tsanaghу Piyer ta sləməñjani ya, ya.

²⁷ «Siga yu, i'i a wu!» ka Piyer ka wadutá vli kay guli. Ka gi wahatá vazak.

Daway Pilat ta gwada da Yesu
Mat 27:1-2,11-14, Mak 15:1-5, Luk 23:1-5

²⁸ Gasərdək, ka klapftá həj ta Yesu ga Kayifa, ka klaghata da həga dagala ga ɳumna la Ruma. Lamə

a vərda hahəj da tsa həga ya wu, da ɳrintá həj ta vgha taŋ makəd həj ka za skala Pak.

²⁹ Tsaya kəl Pilat ɳumna la Ruma ka sabi dzibil da slanagħatá həj. Ka'a nda həj mantsa: «Nu va ghwaċċaka skwi maga na mndu na ka kuni ka na?» ka'a.

³⁰ Ka həj mantsa: «Ka má nza a tsi ka mndu ta magatá dmaku wu katsi ná, má klagħak a ɳni wu,» ka həj nda tsi.

³¹ «Klawakla va kaghuni, ka dza'a kuni da tsanagħatá guma manda ya mna zlaha ghuni,» ka Pilat nda həj ta ghəjnani. «Vlaejna a lu ta tva dzatá mndu wu,» ka la Yahuda zlghanaftawani.

³² Mantsa ya dza'a magakwa skwiha na ya gwadex Yesu ta ghəjnani kə'a dza'a mtaku ya.

³³ Ka vrugħatá Pilat da daħa həga, ka hgadamta tsi ta Yesu. «Mghama la Yahuda kagħha ra?» ka'a dawańta da tsi.

³⁴ Ka Yesu mantsa: «Kagħha ta ndanapta ma ghənja għa re, ari sanlaha a ta mnagħatá i'i na?» ka'a nda tsi.

³⁵ «I'i! La Yahuda yu ra? Lagħuni, nda maliha ta ghənja għal dra skwi ɳa Lazgħafta ta klaktá kagħha da i'i, nahgħani maga ka ya katēk na?» ka Pilat nda tsi.

³⁶ Ka Yesu mantsa: «Ga mghama da ná, ɳa na ghənja hadik na a wa. Ka má ɳa na ghənja hadik na tsi katsi, má lmalma kwalvaha da, má ɳa kwala lu klagħagħatá i'i da għal dagħadagħala mataba la Yahuda. Tsaw ɳa na ghənja hadik na a ga mghama da wu,» ka Yesu.

³⁷ «Tsaw va mgham kagħha rke?» ka Pilat nda tsi. «Manda va tsa mna ka ya, Mgham yu. Yaya lu ta i'i

ŋa sagha mnaŋtá kahwathwata ma na ghəŋa hadík na. Inda mndu ta nzakway ka ŋa kahwathwata ná, ta snay ta gwada da,» ka Yesu.

³⁸ «Nahgani kahwathwata na?» ka Pilat nda tsi.

Guma dzatá Yesu

Mat 27:15-31, Mak 15:6-20, Luk 23:13-25

Tahula tsa, ka səglap tsi dzibil slanaghatá la Yahuda. Ka'a mantsa: «Slanagha a yu ta skwi præk ŋa dzatá tsəna mndu na wa.

³⁹ Ya wya ta snusna yu ta gdata ta zlighunistá mndu turtuk ma gamak ma fitika skala Pak ya, ta kumay kuni ta slighunista da ta mghama la Yahuda ra?» ka'a nda həŋ.

⁴⁰ Ka həŋ mantsa: «Tsatsi a ŋa zliŋta wa, Barabas katsi,» ka həŋ hləglaftawi. Tsaw tsa Barabas ya ná, gənda ya.

19

¹ Tahula tsa, klagaghawa tsa Yesu ya ka sləvapta kuni nda krupi, ka Pilat.

² Lagha la sludzi ka daftá teki, ka fanamta ma ghəŋ manda zewzewa, ka sudanavatá həŋ ta lguta má mgham mgham ka dva guli.

³ «Zgutsa ŋa gha mghama la Yahuda,» ka həŋ gavadaghata tavatani, ka dadgharay.

⁴ «Ndana tama wana yu dza'a kləgaghunapta dzibil, kada grafta kuni kazlay: Slanagha a yu ta sana skwi præk ka dzatá na mndu na wu kə'a,» ka Pilat səglap dzibil slanaghatá la Yahuda.

⁵ Ka sabə Yesu nda zewzewa teki ma ghəŋ, nda sudatá lguta má mgham mgham ta vgha. «Wana tsa mndu ya,» ka Pilat nda həŋ.

6 Na gi nghay la mali ta ghənja gwal dra skwi
ŋa Lazglafta, nda gwal ta ngha həga Lazglafta,
«zləŋjaftá! zləŋjaftá!» ka həŋ hlaftawi. «Klawakla
kaghuni ka zləŋjafta kuni, kabga slanagha a yu ta
skwi dəkdek prək ka dzata wu,» ka Pilat nda həŋ.

7 «Mamu zlaha ŋni. Ka tsa zlahu ya ná, dzata!
ka'a, kabga Lazglafta yu kə'a fatá ghənjanı,» ka la
Yahuda zlghanaftawi.

8 Snaŋta Pilat ta tsa gwada ya, ka ksəglaftá zləŋ
katakata,

9 Ka lamə tsi da daba həga. «Sagħa ga ka na?» ka'a
dawantja da Yesu. Sew zlghanaf a Yesu ta wani wa.

10 «Zlgha a ka ta wa da wu? sana a ka kazlay:
Lavinj lava yu ta zlighista, lavinj lava yu ta zləŋjaftá
kagħa kə'a wu ra?» ka Pilat nda tsi.

11 «Had sana skwi laviŋ ka ta ghənja i'i, ka ya
vlagħha Lazglafta a tsi wa. Tsaya kəl dmakwa tsa
mndu ta vlatá i'i ma dzva għa ya, ka malaghutá ŋa
gha dmaku,» ka Yesu nda tsi.

12 Hada tama, ka zbə Pilat ta tvi ŋa zlinja. «Ka
zlinzla ka ta tsəna mndu na ná, gra Sezar a ka
wa. Ka mgham a i'i ra, ka mndu guli ná, ghuma
mgham Sezar tsa mndu ya,» ka la Yahuda.

13 Snaŋta Pilat ta tsa gwadaha ya, «kladapwakla ta
Yesu dzibil,» ka'a. Ka nzaftá tsi ta vla tsa guma ma
sana vli ta hgə lu ka Pave. Tsa Pave ya, Gabasla ta
hga lu nda gwada Hebru.

14 Mahtsim skala Pak ka lu, ta ghwanə a fitik ma
ghənji wu, ka Pilat nda la Yahuda mantsa: «Wyawa
mghama ghuni,» ka'a.

15 «ŋa dzatá! ŋa dzatá! Zləŋjafta ta udzu» ka həŋ
hlaftá wi. «Ka zləŋjaghunafta yu ta mghama ghuni ta

udzu?» ka Pilat nda hən̄j. «Had sana mghama ɳni ta ghən̄ja Sezar wu, ka la mali ta ghən̄ja gwal dra skwi ɳja Lazglafta.»

¹⁶ Lagha Pilat ka vlaňtā hən̄j ta Yesu ɳa zlən̄jafta ta udzu.

*Dalafta la sludzi ta Yesu ta udza zlən̄jay
Mat 27:32-44, Mak 15:21-32, Luk 23:26-43*

Ka tsu'uwaghutá hən̄j ka klaghata.

¹⁷ Ka klə Yesu ta udzu ɳa zlən̄ja ghən̄jani, ka sabi ma huða luwa ɳa dza'a da sana vli ta hgə lu ka «vla ghudzifa ghən̄j.» «Gwalgwata» ta hga lu ta tsa vli ya nda gwada Hebru.

¹⁸ Ma tsa vli ya zlən̄jafta hən̄j ta Yesu ta udzu. Ka zlaňjanavatá hən̄j ta sanlaha ma mnduha his guli tavata Yesu, ma takataka ka hən̄j zlən̄jamtā Yesu.

¹⁹ Vindafwa vinda ta skwi ka fagata kuni ta ghən̄ja tsa udzu ya, ka Pilat. «Yesu mnda la Nazaret mghama la Yahuda,» ka lu vindafta.

²⁰ Nda ndəgha la Yahuda ta dzan̄jaftá tsa skwi vindaf lu ya, kabga ndusa nda luwa tsa vli zlən̄jaft lu ta Yesu ya. Nda gwada Hebru, nda gwada Lateñ, nda gwada Grek vivindafta lu ta tsa skwi ya.

²¹ «Má vinda a ka kazlay: Mghama la Yahuda kə'a wa. “I'i mghama la Yahuda” ka'a, ka ka má vindafta,» ka la mali ta ghən̄ja gwal dra skwi ɳja Lazglafta mataba la Yahuda nda Pilat.

²² «Skwi ghada i'i ta vindafta ná, nda vinda,» ka Pilat zlghanaftawani ta hən̄j.

²³ Tahula zlən̄jafta la sludzi ta Yesu ta udzu, ka hlaftá hən̄j ta lguthani, ka daganapta fwad ta hən̄j ta hən̄j. Ka klapafta hən̄j ta dzampani ya gaf lu mantsa daga ta ghən̄j dikw ta hadik kul haðiri tida ya guli.

24 «Ma kwahanap mu ta na dzampa na, vza-mavza ta vindima ḥa ngħa mndu dza'a zuta,» ka la sludzi mataba hahēj hahēj. Tsa skwi maga la sludzi ya ná, magamaga hēj manda skwi nda vinda ma defteri kazlay:

Ka daganaptá hēj ta lgħuġha da,
ka vzə hēj ta vindima ta ghējja dzampa* da kə'a ya,
tsaya skwi maga la sludzi.

25 Ndusa nda tsa vli zlənjaf lu ta Yesu ya, ka sladaktá i mani, nda mukumani ma mani, nda Mari markwa Klupas, nda Mari makwata luwa Magdala.

26 Nghay Yesu ta mani, kə'a kə'a ná, wya tsa duhwal ta dvu tsi ya ta sladu tavatani. Ka'a mantsa: «Ma! Wya zwaṇja għa,» ka'a.

27 «Wya ma għa!» ka'a nda tsa duhwal ya għi. Daga ma tsa fitik ya, ka klagħatá tsa duhwal ya da tanj.

Mtakwa Yesu

Mat 27:45-56, Mak 15:33-41, Luk 23:44-49

28 Tahula tsa, manda snañta Yesu kazlay: Nda kċa inda skwi tama kə'a, «ndala ta kuzlihata†!» ka'a, ḥa nzakwani manda ya nda vinda ma defteri.

29 Tsaw ma tsa vli ya, mamu wuda ima inabi masmasa. Ka sli'aftá sana sludzi ka klaftá susu, ka tsughumamta ma tsa ima inabi masmasa ya, ka hbunja ta wa dafa, ka tsghadafta fuñta ta wa wubisima Yesu.

30 «Nda dza ghējja inda skwi tama,» ka Yesu tapanar tsi ta tsa ima inabi masmasa ya. Ka dzagħatá tsi ta ghēj, ka sabə hafu mida.

* **19:24** Ngha ta Zabura 22:19. † **19:28** Ngha ta Zabura 22:16, 69:22.

Sliglatá Yesu

³¹ Baſu luma madagala ḥa gi lamə da Sabat magakwa tsa skwi ya. Va a la mali mataba la Yahuda ta slanaghata Sabat ta tsa mnduha ya ta udzu wa. Tsa Sabat ya ná, sana mghama fitik ya. Ka sli'aftá hən̄ ka laghwi da daway da Pilat ḥa balanaptá səlaha tan̄ ḥa hligintá hən̄ ta udzu.

³² Ka lagha la sludzi da balanaptá səlaha tsa mnduha his zlanjanava lu tavata Yesu ya.

³³ Ta lagha hən̄ ta Yesu, kə'a ka hən̄ ná, nda ghada mtatani. Ka zlanjtá hən̄ ta balanaptá səlahani.

³⁴ Ka sliglanavatá sani ma tsa sludziha ya ma ḥawali nda gupani, ka gi mbəzagaptá us nda imi.

³⁵ Tsəna mndu ta vinda na skwiha ta maguta na ná, nda ngha tsatsi nda irani. Kahwathwata gwadani guli. Nda sna tsatsi kazlay: Kahwathwata ta mnə tsatsi kə'a. Mnay ta mnə tsi ná, kada zlghafta kaghuni guli.

³⁶ Magamaga tsa skwiha ya mantsa, ḥa nzakwani manda ya nda vinda ma defteri kazlay: Had ghudzifani dza'a ɓlanapta[‡] lu dər turtuk wu kə'a ya.

³⁷ Ka lu vindafta ma sana vli guli ná, «dza'a nghanavangha hən̄ ta tsa mndu sliglanava[§] hən̄ nda gupa ya» kə'a.

Padamtá Yesu

Mat 27:57-61, Mak 15:42-47, Luk 23:50-56

³⁸ Tahula tsa, mamu sana mnda la Arimate ta hgə lu ka Yusufu, ta nzakway ka duhwala Yesu makdēkmakdēk kabga zlən̄ja la Yahuda. Ka sli'aftá

[‡] **19:36** Ngha ta Sabi 12:46, Mbsak 9:12, Zabura 34:21. § **19:37**
Ngha ta Zakari 12:10.

tsi ka laghwi dawaftá mbla Yesu da Pilatus. Ka zlananjtá Pilat ta tvi, ka lagha tsi klaghatá tsa mbla Yesu ya.

³⁹ Ka lagha Nikwademu, tsa mndu si ta lagha da slanaghatá Yesu girvidik ya kay. Ka lagha tsi nda klatá labatá urdi ka hpuhpu ta hgə lu ka Mir nda Alwes.

⁴⁰ Ka klaftá həj ta mbla Yesu, ka masanavatá rdi ka urdi, ka mbsamtá həj ma wupay manda ya snu la Yahuda ta magay ta padə həj ta mnda tanj.

⁴¹ Tsaw ma tsa vli kəl lu ka zləŋjafta ya, mamu sana gam. Ma tsa gam ya, mamu kulu ta ka lfid ta kul walanta lu ta padamtá mndu mida.

⁴² Ndusa nana, ka həj ka padamtá Yesu ma tsa klu ya, kabga tsaya fitik ta kəl la Yahuda ka paya vgha ɳa lami da Sabat.

20

Ta had Yesu ma kulu wa
Mat 28:1-8, Mak 16:1-8, Luk 24:1-12

¹ Wrək tgha gasərdək bađu dəmas, ta kzau'kzau' a vli, ka lagha Mari makwa ta Magdala ta kulu. Kə'a kə'a ná, taŋwalaghutaŋwala lu ta klam ta wa tsa kulu ya.

² Ka sli'aftá tsi nda hwaya ka laghwi slanaghatá i Simunj Piyer nda tsa sana duhwal ta dvu Yesu ya. «Klapkla lu ta mbla Mghama mu ma kulu, sna a ɳni ta vli fam lu wu,» ka'a.

³ Ka sli'aftá i Piyer nda tsa sana duhwal ya, ka laghwi ta kulu.

⁴ Ka sli'aftá həj his his nda hwaya. Tsaw mal tsa sana duhwal ya ta hwaya ka Piyer, ka tinjlagħutá tsi ta 6hadaghata ta kulu.

⁵ Bhadaghata má ḥa lamani, lamə a wa. Ka 6ukwatá tsi ka nghə dida. Kə'a kə'a ná, wupay yeya ksufa ta hadik.

⁶ Ka 6hadaghata Simun Piyer nda hul nda hul, ka lamə tsi da tsa kulu ya. Kə'a kə'a ná, wupay yeya ksufa ta hadik,

⁷ nda tsa patak si wanam lu ta Yesu ma ghən̄ ya. Tsa patak ya ná, ma sana vli tsaya ȏusafa guli kawadaga nda tsa wupay ya a wa.

⁸ Ka lamə tsa duhwal si ta 6hadaghata tanṭan̄ ya kay guli. Ka nghanatá tsatsi guli, ka zlghaftá tsi.

⁹ Tsaw si ta graf a hən̄ ta skwi mna defteri kazlay: Dza'a sli'agapsli'a Yesu mataba gwal nda rwa kə'a wa.

¹⁰ Ka vraghutá tsa duhwalha his ya dzagha tan̄.

Marajta Yesu ta ghən̄jani da Mari makwa ta Magdalā

Mat 28:9-10, Mak 16:9-11

¹¹ Ka nzaghutá Mari ma bli ta wa tsa kulu ya ka taw. Ta taw tsi ta tsa taw ya ná, ta 6ukwatá tsi ka nghə da tsa kulu ya.

¹² Ka nghanjá tsi ta duhwalha Lazglafta his, ta nzaku ma tsa vla si fatá mbla Yesu ya. Sani nda tvə ghən̄, sani nda tvə səla.

¹³ «Nya ta taw ka ní makwa na?» ka hən̄ nda tsi. «Mghama da ya klagha lu, sna a yu ta vli fam lu wu,» ka'a nda hən̄.

¹⁴ Ta mnə tsi ta tsaya, ka mbədavatá tsi. Ka nghanjá tsi ta sana mndu ta sladu hada. Tsatsaf a tsatsi kazlay: Yesu ya kə'a wa.

¹⁵ «Nya ta taw ka ní makwa na? Wa ta zbə ka na?» ka Yesu nda tsi. Na mndu nda na gam na ya ka

tsatsi sizlay. «Mghama da, ka si kagha ta klaghata, mnihamna ta vli fam ka, ka dza'a yu da klay» ka'a.

16 «Mari!» ka Yesu hganja, ka mbədavatá tsi. «Rabum» ka'a nda tsi. Manda mnay kazlay: Mnda taghadiftá skwi kə'a ya nda gwada Hebru.

17 «Ma ɻiha ka, ta laf a yu da Da da karaku wu, la da mnay ɻa zwanama da kazlay: Ta dza'a da Da da ta nzakway ka Da ghuni yu, da Lazglafta ta nzakway ka Lazglafta ghuni ya yu guli,» ka Yesu nda tsi.

18 «Nda ngha yu ta Mgham Yesu,» ka Mari makwata Magdala sli'aftha ka laghwi da mnay ɻa duhwalha. Ka rusu tsi ɻa taŋ ta skwi mnana tsi.

*Marajta Yesu ta ghəjani da duhwalhani
Mat 28:16-20, Mak 16:14-18, Luk 24:36-49*

19 Gahawu baðu va tsa dəmas ya, ka tskavatá tsa duhwalha ya ma həga. Ka ɻərzaftá həŋ ta watgha kabga ta zləŋjay həŋ ta la mali mataba la Yahuda. «Ka nza zdaku kawadaga nda kaghuni,» ka Yesu lami da taba taŋ.

20 Mnatani mantsa ya, ka marananta tsi ta dzvuhani nda ɻwazlibani ta həŋ. Ka rfu tsa duhwalha ya ta rfu nghaŋjer həŋ ta Mgham Yesu.

21 «Ka nza zdaku kawadaga nda kaghuni. Manda ya ghunaf Da ta i'i ya, mantsa ya ta ghuna i'i ta kaghuni guli,» ka Yesu nda həŋ guli.

22 Tahula mnatani ta tsaya, «tsu'uwallatsu'uwa ta Sulkum nda għuþa,» kə'a vusludanagħatá həŋ.

23 «Gwal dza'a planata kuni ta dmakuha taŋ, dza'a planapla lu ta dmakuha taŋ. Gwal dza'a kwalaghuta kuni ta planatá dmakuha taŋ, had lu dza'a planatá dmakuha taŋ guli wa,» ka'a.

Marajta Yesu ta ghəñani da Tuma

24 Tsaw had Tuma ta nzakway ka mbuhwali tekw mataha tsa duhwalha ya hada ta lagha Yesu wa.

25 «Nda ngha ñni ta Mghama mu Yesu,» ka tsa pdakwa duhwalha ya nda tsi. «Ka ngha a yu ta mivida pusa ta dzvuhanî, ka ksanja da nda ndəfiña da ta vla tsa pusaha ya, ksanja yu guli nda dzva da ta ñwazlibani wu, had yu ta zlghafta deksek wa,» ka Tuma nda həñj.

26 Tghas fitik tahula tsa, ka nzəglatá duhwalha Yesu ma həga, kawadaga Tuma nda həñj badu tsa. Ka ñərzlaftá həñj ta watgha. Ka lamə Yesu da taba tanj. «Ka nza zdaku kawadaga nda kaghuni,» ka'a nda həñj.

27 «Wya dzvuhha da ksanksa nda ndəfiña gha, wya ñwazliña da guli, ksanksa nda dzva gha, ka zlanja ka ta dga ghəñj, ka zlghafta ka nda ñudsuf,» ka'a nda Tuma.

28 «Kagha ta nzakway ka Mghama da, kagha ta nzakway ka Lazglafta da guli,» ka Tuma zlghanaftawi.

29 «Zlray gha ta zlghaftá tsa 6a kabga ngħanja għa ta i'i? Rfu da għwal ta zlghaftá i'i, kul ngħanjtá həñj ta i'i,» ka Yesu nda tsi.

Kabgawu kəl lu ka vinduftá na defteri na?

30 Ta traku mazəmzəm magħeqla Yesu ta kema duhwalhani kul vindaku ma na defteri na.

31 Nana vinda a lu na ná, vinda a vinda lu ña zlghafta ghuni kazlay: Yesu ná, Kristi ya, Zwarja Lazglafta ya guli kə'a. Ka zlghafzlgħa kuni ta tsatsi, dza'a mutsay kuni ta hafu nda ma tsatsi.

21

Maranja Yesu ta ghəñani da duhwalhani

¹ Tsəbakkw fitik tahula tsa, ka marglavatá Yesu da duhwalhani ta wa drəfa Tiberyad. Wya kə'a maravata:

² Ta nzaku i Simuñ Piyer nda Tuma ta hgə lu ka mbuhwali ya, nda Natanayel mnda luwa la Kana ta hadika Galili, nda zwana Zebedi, nda sanlaha ma duhwalhani his, ka skwa turtuk.

³ «Dza'a tuma klipa da yu,» ka Simuñ Piyer nda həñ. «Nda sli'a ajni mista gha guli,» ka hahəñ guli nda tsi. Ka sli'iftá həñ ka laghwi, ka lamə həñ da kwambalu. Kurzlinj hana tañ ndiri bañu tsa, ksaf a həñ ta klipi dər ka turtuk wa.

⁴ Tsadakwa vli gasərdək, ka lagha Yesu sladata ta wa tsa drəf ya. Tsəmaf a duhwalhani kazlay: Tsatsi ya kə'a wa.

⁵ «Mamu klipi ksaf kuni ri zwani?» ka Yesu nda həñ. «Had wu,» ka həñ nda tsi.

⁶ «Wudadawa kadəñā ghuni ta slərpa kwambalu nda ga zegħwi ya, dza'a mutsay kuni,» ka'a nda həñ. Ka wudadatá həñ. Ka traptá həñ ta tdagafta kabga ndəghatani nda klipi.

⁷ «Mgham Yesu ya tane, ka tsa duhwal ta dvu Yesu ya,» nda Piyer. Na tsa gi snañta Simuñ Piyer kazlay: Mgham Yesu ya kə'a ya, ka favatá tsi ta lgutani kabga si sudiñsuda ka tuma klipi, ka vzadatá tsi ta vgha da drəf.

⁸ Ka vrugħaghutá tsa sanlaha ma tsa duhwalha ya ma kwambalu, nda tħa tsa kadəñ nda ndəghatani nda klipi ya. Si di'injagħu a həñ katakata wa. Ka mitir dərmek yeya ri kaki nzakwa tañ nda wa sgam.

9 Ta sli'agaptá həŋ ma kwambalu, kə'a ka həŋ ná, mamu tsatá vu hada nda klipi tida nda buradi.

10 «Kligiswakla ta tsa klipiha kasaf kuni ya,» ka Yesu nda həŋ.

11 Ka lamə Simuŋ Piyer da kwambalu, ka tdaagaptá tsi dzibil ta tsa kadəŋ nda ndəghatani nda klipi bərzləzla ya. Dərmək nda hutaf mbsak hkən mida gwagwatani. Kulam nda va tsa nzakwani mantsa ya ná, ratsanap a ta tsa kadəŋ ya wa.

12 «Sawa da za skwa zay!» ka Yesu nda həŋ. Had ya mataba tsa duhwalha ya ta walajtā dawanja kazlay: Wa kagha na kə'a wu, kabga nda sna həŋ kazlay: Mgham Yesu ya kə'a.

13 Ka lagha Yesu klaftá tsa buradi ya, ka daganafatá həŋ, daganafha ta klipi ta həŋ guli.

14 Mahkəna maravata Yesu tsaya da duhwalhani manda sli'agaptani nda hafu mataba gwal nda rwa.

I Yesu nda Piyer

15 Tahula zuta taŋ ta skwa zay, ka Yesu mantsa: «Simuŋ zwaŋa Yuhwana! Dvudva ka ta i'i, ka malaghutá ḥa nanaha na ra?» ka'a dawanja da Simuŋ Piyer. «Anji Mghama da, nda sna kagha kazlay: Ta dvay yu ta kagha kə'a,» ka'a zlghanaftá wani. «Ka ngha ka ta zwana tuwakha da,» ka Yesu nda tsi.

16 «Simuŋ zwaŋa Yuhwana! Dvudva ka ta i'i?» ka Yesu nda tsi kamahis. «Anji Mghama da! Nda sna kagha kazlay: Ta dvay yu ta kagha» kə'a, ka Piyer nda tsi. «Ka ngha ka ta tuwakha da,» ka Yesu nda tsi.

17 «Simuŋ zwaŋa Yuhwana! Ta dvay ka ta i'i?» ka'a nda tsi ka mahkən. Ka kuzlanaftá tsi ta Piyer

ta ηjuduf na tsa daway Yesu ka mahkən kazlay: Ta dvay ka ta i'i ra kə'a ya. «Mghama da, nda sna kagħa ta inda skwi, nda sna kagħa guli kazlay: Ta dvay yu ta kagħa kə'a,» ka'a nda tsi. «Ka ngha ka ta tuwakha da,» ka Yesu nda tsi.

¹⁸ «Kahwathwata ka yu ta mnaghata, ma fitika nzakwa għa ka duħwal, kagħa ka ghējja għa ta hba ġanava għa misti, ka dza'a għa da vli ta kumə ka. Ka hwaluhwala ka, dza'a pħapgħa ka ta dzvuha għa ηja nzdagħafta sana mndu ta ġanava għa, ka kla kagħa da vli kul kumə ka ta dza'a,» ka'a.

¹⁹ Tsa gwadaha mnə tsi ya, tvi ka Piyer dza'a mtaku ηja vla glaku ηja Lazgħalfta ya mnə tsi. «Mbada mista da,» ka'a nda tsi tahula tsa.

I Yesu nda sana duhwalya dvu tsi

²⁰ Kə'a ka Piyer mbədavata ná, ta sagħasa tsa duħwal dvu Yesu ya mista tanj. Tsatsi tsa duħwal ta fadagħatá ghēj da għuva Yesu, ma fitika nzata tanj ka za skwa zay, ka daw tsi kazlay: Mghama da! Wa va na mndu dza'a skwaptá kagħa na na? kə'a yeħxa.

²¹ «A ki na duħwal na tama Mghama da, nahgani dza'a slanagħatá tsatsi?» ka Simuñ Piyer nda Yesu, ngher tsi ta sagħha tsa duħwal ya.

²² «Ka nzanza nda hafu ha ka vrakta da, ka yu nda tsi ní, nu ta nghaghata mida na? Sli'a kagħa mista da ηja għa ba,» ka Yesu nda tsi.

²³ Ka tutá tsa gwadha ya mataba għwal zlghay nda ηjuduf kazlay: Mtata a tsa duħwal ya wu kə'a. Mtata a wa a mna Yesu ηja Piyer wa. Wya kə'a mnay: «Ka nzanza nda hafu ta vragatá yu, a ka ka yu nda tsi ní, nu ta nghaghata mida na» kə'a skwi mna tsi.

24 Va na duhwal ta mna na gwaðaha na ta vindafta. Nda sna mu guli kazlay: Kahwathwata gwadani kə'a.

Dzatá ghəñja gwada

25 Nda ndəgha sanlaha ma skwiha magəgla Yesu. Ka má ka vivindaf vivinda lu ta indani ká lu katsiná, graf a yu kazlay: Má dza'a ɻafha ghəñja hadik tsa defteriha má dza'a vivindafta lu ya kə'a wa.

Deftera Lfidha Dzratawi New Testament in Hdi

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Hdi

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Hdi

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

f257b780-c0dd-5cce-9b20-430484439898